

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrt leta 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vin., na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne petifvrste za enkrat K 180. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Somišljenikom Kmetске Zveze!

V beli Ljubljani bo dne 6. in 7. aprila glavni zbor naše stranke. Pozivamo naše zavedne somišljenike, vse krajevne organizacije in naše agilne zaupnike, da se udeležijo tega zborovanja. Položili bomo nov temelj naši razvijajoči se politični organizaciji. Vspored zborovanja je priobčila „Straža“ dne 29. marca. Kdor ne more prvi dan 6. aprila, naj se udeleži vsaj občnega zbora Jugoslovanske Kmetске Zveze v sredo, dne 7. aprila. Iz Maribora se odpeljemo z vlakom na Velikonočni ponedeljek popoldne ob pol

5. uri, oziroma ob treh zjutraj v torek, dne 6. aprila. Za prenočišča v Ljubljani je poskrbelo „Tajništvo V. L. S. v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna“, kamor se naj takoj naznanijo vsi tisti, ki se bodo udeležili zborovanj. Na zborovanje pridejo naši voditelji in ministri iz Beograda, med njimi naš poljedelski minister in predsednik Kmetске Zveze Ivan Roškar.

Na svidenje 6. in 7. aprila v beli Ljubljani!

Slov. Kmetška Zveza v Mariboru.

Kmet v Nemčiji, Avstriji in v Jugoslaviji.

1. Razmere v Nemčiji.

V zadnjem času so se začele po raznih državah, katerih vladna krmila držijo v rokah socijalisti, revukcije, pobune in upori.

Poglejmo v Nemčiji, nad katero so zavladali povzvali nemškega cesarstva socijalisti: danes je Nemčija zopet torišče, kjer se grizejo na kri in smrt med seboj socijalisti ter komunisti ali boljševiki. Prave bitke s tisočimi smrtnimi žrtvami se bijejo že sedaj par tednov v Nemčiji, kjer gre sedaj zato: ali bodo ostali na vladi socijalisti ali komunisti (boljševiki). Kdo trpi pri teh pobudah, ki so raztegnile v Nemčiji že tudi na deželo? Kmet, ki tudi v Nemčiji ne ve, ali bi naj potegnil s socijalisti ali z boljševiki. Delavske množice se v Nemčiji med seboj mesarijo in koljejo, opustošajo deželo in kmetški stan, ki redi to nikoli zadovoljno sodrigo, pri tem naj več trpi, ker se mu siloma jemlje živina, živeš in se mu pokončata polje, travnik in gozd.

2. Razmere v Avstriji.

Tudi Nemško Avstrijo vladajo socijalisti. Vprašajmo danes avstrijske kmete, kako so kaj zadovoljni s to njihovo vlado? Najboljši odgovor na to vpra-

šanje so nam zadnji žalostno krvavi in smrtni dogodki ob naši severni demarkacijski črti v Lipniškem okraju, skoro tik ob progi Spilje—Radgona.

Avstriji, se kakor znano, godi strašno slabo glede prehrane. Radi pomanjkanja živeža je odredila avstrijska vlada v Lipniškem okraju nasilno revkizicijo živine in živil. Prišla je v te kraje avstrijska žandarmarija, rekvirirala več vagonov živine ter živil in hotela spraviti to, pri nemškoavstrijskih kmetih siloma nagrabljeno blago na izstřadani Dunaj. Kmetje v Lipniškem okraju, ki menda sami zase ne posejajo dovolj prehrane, so se uprli tej revkiziciji z oboroženo silo. Prišlo je med orožništvom in kmeti do tako ljutih spopadov, da je padlo pri železniški postaji Obrajna 50 kmetov in orožnikov. Puntarske kmete so zamogli orožniki še le ukrotiti ter premagati ko so jim došla na pomoč oborožena ojačenja iz Gradca. Sedaj je razglasila avstrijska vlada po vseh vaseh, kjer so se ustavljali kmetje revkiziciji, preki sod in obsedno stanje. V kraju Obrajna je bilo ustreljenih potom prekisoda 15 kmetov.

Ta slučaj, katerega pa skrbno prikriva avstrijsko časopisje, govori dovolj jasno, kake da so razmere v Avstriji, kjer vladajo socijalisti, ki so največji

sovražniki in zatiralci kmetскеga stanu. Ubogi kmet pridelaj živež za vso delavsko množico, oddajaj ga delavstvu pri vsej občni draginji najbolj po ceni, ako pa ne daš prostovoljno, pa ti ga vzamejo siloma te še ustrelje ter pololčejo na smrt, če bi se drznili zoperstavljati revkiziciji.

3. Kmet v Jugoslaviji.

Ako primerjamo usodo povsod zatiranega kmetскеga stanu v Nemčiji, Avstriji in naši Jugoslaviji, moramo reči, da pri nas v Jugoslaviji kmet nekaj velja in je gospodar svoje posesti ter svojega imetka. To pa radi tega, ker je Jugoslavija kmetška država in osobito pod sedanjo vlado ne gospodarijo na najvišjih mestih uradniške ter socijalistične stranke, ampak kmetске stranke: srbska Radikalna in naša Ljudska stranka. Edino v naši kmetški Jugoslaviji je prišel tudi res navaden kmet do ministrske besede v Beogradu, kjer vodi poljedelsko ministrstvo kmet Slovenec — Ivan Roškar. Pa sedaj Slovenijo vladujoča Ljudska stranka ni pozabila pri vladi v Ljubljani na kmete. Pri ljubljanski pokrajinski vladi se je poverilo poverjeništvu za kmetijstvo kmetu Janu.

Tako že imajo pri nas v trobratski nam Jugoslaviji kmetje pri obeh vladah znatno besedo in to še pred volitvami. Po volitvah bodo pa itak v naši državi prodrle in zmagale povsod kmetске stranke in bodo prišli kmetje ter zastopniki kmetскеga stanu do odločilne ter vladne moči. Da je zagotovljena v Jugoslaviji po volitvah zmaga kmetškim strankam, to nam potrjujejo že danes Hrvatska ter Slavonija, kjer se pravkar vršijo občinske volitve. Pri teh volitvah zmaguje po vsej Hrvatski ter Slavoniji ne le samo po deželi, ampak tudi po večjih krajih ter mestih izključno Ljudska stranka (Kmetška zveza).

Hrvatska Ljudska stranka je že prav zaprav negodno dete, katerega je poklical v življenje med Hrvat, ga utrdil in ukrepil pred nekaj meseci naš dr. Korošec, a kljub politični mladosti žanje že koj pri prvih volitvah ne samo znatno večino, ampak zmago. Ako zmaguje krščansko kmetška stranka po Hrvatski, kako sijajna volilna zmaga jej je še le za-

LISTEK.

Manuš Golec.

Povest čudaka.

(Dalje.)

Kedo bi zamogel popisati in zaupati papirju to presenečenje mladostnih samomorilcev, ko sta ugledala pred seboj mesto preplašenih obrazov groze in strahu — obličja hudomušno prezirljivega posmeha?

Ljubimcema je razjasnil lekarnarjev smeh kar na mah uganko o smrtonosnem strupu, ki ni bil nevaren življenju, pač pa želodec in zavžiti hrani. — Kratko in malo, lekarnar je dal milostljivi trgovčevi mesto strašnega štrihlina gonilno sredstvo, ki je pomelo en moški in en ženski trebuh prav do zadnjega koticčka.

Naša ljubimca je objela mesto v domišljiji že tako živo naslikanega raja večno nekajljene ljubezni — ta solzna dolina človeške sramote ter zasramovanja. Trgovčev je stiskal v srečni hvaležnosti hudomušno-premetenemu lekarnarju roko, policija pa je nekaj zapisavala in končno povabila še smrtnobledega kavarirja Toneta na odgovor pred policijski komisariat.

Toliko je še zvedela javnost, da je Tone nekaj časa pihal kašo med štirimi stenami prav sam, ločen od svoje ljubimke. Bil je baže hvaležen oblasti za ta zapor, ker vsaj čital ni, kaj vse so pisarili razni časniki o skrivnostno ljubeznjivi žaloigri, ki pa ni končala s smrtjo obeh junakov, ampak s prav pristranim zasmehom obeh ljubimcev, ki sta se pustila v mladostni neizkušeni potegniti tako na debelo.

Tone je presedel kazen. Ni se podal več k trgovcu in njegovi milostljivi, ampak ostavil je Gradec, obrnil hrbet mamljivi ljubezni in posmehu udani človeški družbi in končal svoje študije bogzna kje. Pojavil se je med slovensko javnostjo šele po letih in le-

tih kot od usode oklofutani čudak — dr. Tone Brložnik.

Trgovčeva žena pa si ni gnala v svoji ženski lahkomišelnosti sramotne komedije zastrupljenja tako živo v srce kot Tone. Ko je izginil Tone neznan kam — se je oklenila zopet po božji ter človeški postavi dovoljene ljubezni do svojega zakonskega moža. Trgovčev in lekarnar sta baže napravila dobičkanosen kšest s smešnim razkrinkanjem ljubezenskega dogodljaja. Nešteto radovednežev je vrelo k trgovcu v trgovino in k lekarnarju v lekarno, da so videli in spoznali ta dva moža.

Ta Vetrnjakova povest o usodepolni življenski klofuti našega doktorja je bila za tržane ključ do spoznanja Brložnikovega sovraštva — ne čudaštva — napram ženskemu spolu in sploh človeški družbi.

Nekoč pred leti in leti se je posmihal Tonetu Gradec, sedaj pa naš trg, kateremu sta bila razum in sočutje z bridko usodo tega človeškega življenja — španska vas.

Povest o početku dr. Brložnikovega čudaštva je poletela na vetrnih krilih po trgu. Ni čuda, da je izvedel o Vetrnjakovem poselu trga in o njegovem baže ne kolegijalnem klopotu tudi naš Tone. Toliko je uplivala nanj po trgu šušljajoča govoreca o doktorjevem smešno žalostnem zastrupljenju, da je Tone izročil Bundoša v oskrbo Johanci, zaklenil stan in izginil za nekaj dni neznan kam. Kje se je mudil, kaj je delal ter ugibal, je znano le njemu.

Vrnil se je v trg nekega večera precej pozno, videli so ga hušniti skozi vrata stanovanja zakasneli pivci pri Johanci. Po povratku doktorjevem v svoj stan ni trpelo dolgo, ko je buknil in se raztegnil v neč po trgu strel, ki je vznemiril nočni tržki mir prav iz smeri čudaškega stanu dr. Brložnika.

Ponočnjaški pivci pri Johanci so ostrmeli pri poku, ki je bil za trg nekaj nenavadnega ob tej uri, se spogledali, prevdarili smer strela in si bili edini v sodbi: doktor se je vrnil; Tone si je končal svoje življenje. Saj ta prekisod nad doktorjevem zemeljskim

življenjem ni bil nič kaj prenačeno nenavadnega, ker so poznali vsi Brložnika kot samotarskega čudaka, kateremu se je gotovo zavrtelo v že itak pred javnostjo zmedeni glavi na samomorilno plat. Pivska družba si je pošepnila, smrtni trenutki so vedno nekaj tajno svečanega, dva najpogumnejša sta odbrzela na orožniško postajo.

Pri Johanci je še svetila luč, ko so pri doktorju vstopili skozi vežne duri od strani dvorišča orožniki in še nekaj tržkih radovednežev od one že prej omenjene družbe, ki bi bili radi videli prav na licu mesta, kako je pogodil ter prestrelil nit lastnega življenja doktor vsega zdravilstva, kateremu morajo biti znane vse žilice, tudi one za življenski utrip človeškega srca najbolj potrebne.

Kako je ostrmelo z bajonetom obsenečeno oko postavbe in tržki gospodje, ki so vdrli v doktorjevo sobo in jim še razečaral zvedavo radovednost čuden — ne za domnevano resnost — smešen prizor: G. dr. Tone Brložnik je stal po koncu zravnani z na prsih samozavestno prekrizanimi rokami, pri njegovih nogah je krvavel iz smrtno rane rajni njegov ljubljencec Bernhardinec Bundoš . . . Nikdo ni črnil besedice, niti vlomilci, niti doktor. G. Tone je prezirljivo premeril s pogledom nočne nasilnike, pobesili so vsi oči . . . zmuzali so se pri vratih eden za drugim . . . Trenutno je bila razvozlana cela žaloigra.

Ponočna usmrtnitev pasjega velikana Bundoša je bila popolnoma upravičena. G. doktor je odpotoval in izročil v prehrano svoje živalsko drago bitje krušni materi Johanci. Bernhardinec je bil preskrbljen za dobo gospodarjeve odsotnosti glede želodeca, a ne glede nadzorstva svoje pasje prostosti. Kot njegov gospodar imel je tudi sicer nedolžni Bundoš v trgu in v okolici med pretapaškimi pobalini prav mnogo krvnih sovražnikov. Zgodilo se je pač, da se je vrnil ubogi pesjan iz dnevno potrebnega izprehoda brez doktorjeve nočne palice in svetilke — brez košato in ponosno vedno na kvišku v kolobarju zfrkanega repa. Kateri zlikavec ga je potvoril v brezrepega invalida.

sigurana pri nas v Sloveniji in tudi po drugih krajih naše kraljevine.

Slovenski kmet, ako primerjaš danes vladno, politično in gospodarsko razmere drugih držav z Jugoslavijo, potem moraš reči, da je v naši kraljevini za vse stanove in tudi za kmeta še najbolje. Pri nas v Jugoslaviji vladajo še krščanska načela, se spoštuje osebna last in so kolikor toliko mejeno varne razmere. To pa le radi dejstva, ker je podlaga naši državi ravno kmeti, ki je telesno krepak, pri delu marljiv, priden in se drži v življenju krščanskih načel.

Viničarska gonja.

V št. 22 socijalnodemokratske „Volksstimme“ se nek nepodpisani, vendar pa dobro poznani nezadovoljnež na prav neokusen način čoha na gospodarskih ukrepih našega prevz. kneza in škofa.

Ker slednji gotovo nima časa in še manj za to potrebne volje, da bi se spuščal z nevhvaležnimi napolcevalci in obrekovalci v neplodne časnikarske prepire, dovoljujem si na nizkotni napad širši javnosti podati nekaj pojasnil.

V zadnjem času so gospodje socijalni demokratje zašli na novo polje, da delajo z gago in prepir, da uničujejo edinost in avtoriteto podkopičujejo, lotili so se viničarskega vprašanja.

Na prvi pogled sicer hvaležni posel, ker ubogih in trpečih ljudi nikdar ne bo zmanjkalo, vendar kdor trezno in objektivno presoja dejanski položaj, bo moral nehote ugotoviti, da so socijalni demokratje na napačni poti, slabo informirani, ali pa strankarsko hudobni.

Viničarje moramo deliti v dve vrste. Take, ki služijo Nemcem, ki stanujejo in bivajo v inozemstvu, dalje Nemcem in nemškutarjem, kateri v zadnjem času iščejo v internacijonalni svoje zavetje in pribežališče, ker se vedno upajo na zlate čase, ko bodo nadaljevali ulogo „Herrenvolka.“ Takim gospodarjem in laži-vinogradnikom so pač viničarji le samo govoreča delavna živina, katero je treba do zadnje kaplje izmozgati, ne glede na to, ali delavec živi ali gineva. Gospodar pride določene čase v vinograd, ukazuje in psuje, nima stika s svojimi uslužbenci, se ne briga za njihov blagor in misli, da je storil svojo dolžnost, če se v gorici zabava in konečno proda vino. Če bi se za take viničarje „Volksstimme“ potegovala, ne bi ugovarjal noben pameten človek.

A domači slovenski vinogradnik smatra viničarja in njegovo rodbino kot del svoje družine, pozna njegovo važnost in vrednost njegovega delovanja in ga temu primerno tudi odškoduje, saj ve, da je od dobrega in zvestega viničarja poleg dobre letine zavisen ves pridelek. Viničarja ne smatra kot železni stroj, katerega se samo kuri in maže, da teče, temveč ve, da brez njega ne bi lahko izhajal in ga za to delo primerno plača.

Resnici na ljubo se mora pa pripomniti, da so povsod izjeme, častne in nečastne. Kar se tiče knezoškofijskih viničarjev, je pa njihova usoda tako zno-

Res tudi pri nas ni vse, kakor bi moralo biti, pa je vendar v primeri z drugimi tudi novimi državami še stotisočkrat bolje. Pri nas nimamo smrtnih pobojev tisočerihi človeških žrtev kot v Nemčiji, in ne nasilnih revizicij kot v Avstriji.

Naše še doslej napol urejene državne razmere pa se bodo preustrojile v prid kmetkega stanu po katerih je zagotovljena zmaga kmeti stranki, krščanski misli ter kmetkemu napredku.

Vsi osvobojeni, Jugoslovani pa lahko vsaki dan hvalimo Boga, da smo se otresli nemško madžarske nadvlade, ki pozna tudi zdaj po vojni le nasilje, kri, smrt in teptanje kmetkega stanu.

na, da se lahko trdi, da se jih za njihov položaj lahko naravnost zavida.

Vsak knezoškofijski viničar ima 5 do 7 oralov zemlje in sicer: travnike, polja in vrt, poleg tega še stanovanje, gospodarsko poslopje, prosto kurivo in steljo, odpadno sadje, sadne in vinske tropine in pi-jačo. Za vsak delavni dan v knezoškofijskih gorinah so posebej plačani. S temi deputati je mogoče vsakemu viničarju vzdržavati 2 do 3 krave, 1 do 2 telice, in 4 do 5 prašičev, ne všteti kuretino.

Da se v takih razmerah viničarji nimajo brez svoj položaj pritoževati, sledi iz tega, da se viničarji pri knezoškofijskih gorinah zelo redko menjajo in da si je že marsikateri viničar, ki je iz ničesa prišel, po nekaj letih ustanovil svojo lastno domačijo.

Dvojno vprašanje se človeku nehote vsiljuje: Ali so viničarji, ki so prišli na svoje lastne domove, imeli priliko, si pravičnim potom domačije nabaviti, ali so pa krađli. Ker pa zadnje lastnosti nobenemu nimamo povoda oponašati, mislim, da je dokazano, da je knezoškofijskim viničarjem življenje pod najugodnejšimi pogoji zagotovljeno in da je njihov položaj, če že ne naravnost zavidljiv, vsaj znosen.

Primerjajmo tem viničarjem kočarja ali malega posestnika, kaka bremena imata ta dva nositi! Davki, zavarovanje, amortizacije, obdelovanje, poprava gospodarskih poslopj. Vsega tega viničar ne pozna; inventar dobiva knezoškofijski viničar zastoj. Primerjajmo konečno knezoškofijskega viničarja takozvanim srednjim stanovom! Koliko truda in stroškov stane starše, predno spravijo sina do uradniške kariere? In koliko uradnikov si zamore vzdržati v kratkem času 4 do 5 glav goveje živine, koliko si jih more toliko prihraniti, da si v nekaj letih postavijo lastne domove, če se niso slučajno bogato oženili? Ako hoče biti „Volksstimme“ nepristranska, naj vpraša v krogu svojih lastnih inteligentov v višjih činovnih razredih, koliko so si v sedanjih časih prihranili, če hočejo pošteno živeti in ne reflektirajo na podkupovanje.

Alojz Lešnik,

oskrbnik knezoškofijskih posestev.

Uredniška opomba: Priobčujemo zgorajšnji dopis, ker hočemo zavzemati v sedanjem peregem viničarskem vprašanju objektivno stališče.

Fantje — k Orlu!

1. V sužnosti.

Dobro se spominjam, kako smo hodili dijaki z zanimanjem na vojaško vežbališče, kjer so razni: „frajtarji“ in „kaproli“ učili kmetke sinove „eksercirat.“ Ze tedaj se mi je usmilil ta ali oni siromak, ki ga je oblast privlekla Bog ve iz katerih hribov med rekrute, da se po trudopolnem vežbanju znebi prirejene neokretnosti ter postane gibčen, spreten in sprejemljiv za potrebna povelja. Premnogo je bilo takih revežev, ki niso mogli tako hitro doumeti potrebnih vaj in so bili vsled tega izročeni na milost in nemilost surovih „šaržev“. Kdo bi mogel pozabiti tiste otopele, zmučene obraze, tiste strte, zmazane in povajljene figure, včasih že ne več človeku podobne? Nemški militarizem je v naših slovenskih mladeničih uničil zdravo samozavest, da jim je vsilil čut suženjstva, ki se slepo pokorava povelju ter vse svoje moči uporabi v to, da izvršuje le volja drugih, ker svoje nima več. V takem duševnem razpoloženju je šel naš človek v vojsko, ter izvršujoč povelja višjih sekal sebi in svojem narodu strašne rane.

2. Kako se rešimo.?

Vojske je zdaj konec, naši fantje so se vrnili, a prinesli so še seboj dobršen del suženjskega duha, kakor sklepamo iz nedelavnosti in brezbriznosti, ki vlada tupatam v mladinskih vrstah. Vojaški duh jim je omračil pamet, da ne uvidijo, kako nujno je, delati za korist naroda na gospodarskem, socijalnem, političnem in izobraževalnem polju. Ako vidim človeka, da je padel v vodo, mu hitim na pomoč, da ga rešim. Če padem sam v vodo, napenjam vse moči, da splavam na suho. Kdo bi si upal tajiti, da je naš narod v sedanjih časih podoben utopljenču, ki stegne svojo roko iz vode, da ga kdo reši? Mislili smo dolge da je Wilson tisti odrešenik, ki nam bo pomagal na suho ter nas še potem lepo ogrel in oblekel, pa čim dalje bolj spoznavamo, da moramo le sami delati na vso moč, da se rešimo. To delo pa nas čaka v gospodarskem in umskem napredku, ki nam ga podajajo naše strokovne knjige in naša izobraževalna in bralna društva. Lepo je, če beremo, kako se zbira deklela pri poučnih dekliških sestankih, pa deset in večkrat važnejši so poučni sestanki mladeničev kot bodočih zastopnikov občine, okraja, naroda. Take naučne sestanke goji predvsem v največji meri telovadni odsek Orel v svojih takozvanih „fantovskih večerih“. Na takih večerih se nič ne hujska proti tej ali oni družbi, temveč se obravnavajo stanovska vprašanja, ki jih mora razumeti vsak pošten fant. Podlaga tem pogovorom daje „Zlata knjiga“, ki bi jo naj imel vsak veren mladenič. Zato je napačno mnenje nekaterih fantov, češ, ne pristopim k Orlu, ker itak dosti telovadam z lopato, sekuro, motiko, s plugom, brano itd. Prvi namen Orla je izobrazba srca, kot pripomoček k temu šele pristopa izurjenost in telovadba telesa. Navadno delo sicer vadi naše ude, pa le enostransko, redna telovadba pa izvežba naše telo vsestransko, in mu vzame tisto neokretnost in lesenost, ki jo ima človek vsled svojega težkega dela. Pa ne samo, da zgubi reden telovadec svojo lesenost v telesnem oziru, polagoma zgubi tudi duševno počasnost in lenost, ker mora pri izvrševanju raznih telovadnih povelj napeti vse svoje umske moči, da jih prav razume in izvršuje. Zdej razumemo, zakaj so se naši rekruti čutili pri takozvani: „rekrutenabih-

Pristaši, spominjajte se Kmetke Zveze!

ni znal nikdo, vedelo pa je vse v trgu pred doktorjevim povratkom, da je Bunduš izgubil življenski kras in ponos — bernhardinsko košati rep. Si pač lahko mislimo in predstavljamo, kak je bil pri zopetnem svidenju doktorjev pogled na ljubčka, ko ga je ta pozdravil v pozni nočni uri brez repa, ki je bil g. Tonetu gotovo bolj drag in naravnost potrebnejši nego še pasje krepko Bundušovo življenje. Življenski čudak Brložnik ni rabil več brezrepega pasjega spremstva ter opore, hotel je prihraniti sebi in nepredvidnemu Bundušu sramoto posmeha, končal je samooblastno s strelom življenje onemu, ki mu je bil dokaj let opora ter svetilka pri nočnotemnih izletih v kmetko krčmo preko hriba za trgov v grabi.

Vest o Bunduševi smrti žalogri v pozni nočni temi se je raznesla po trgu. Vsi tržani so bili sedaj radovedni, kako si bo uravnal in zaplankal svoje napram družbi že itak nad vse čudaško življenje g. doktor sedaj, ko je pahnil sam preko praga življenja tega svojega edinega družabnika Bunduša.

Kakor so dokazala zvedavi tržki javnosti dejstva, ni g. doktor nič kaj dolgo razmotrival o smrtno izgubljeni nočni opori pesjanerja Bunduša. Namesto preko hriba za trgov v grabo naravnal je svoje zdej vsakdanje zvečerne izlete v bolj samotarsko krčmo že večletne krušne matere Johance. Dobrodušna Johanca mu je odkazala posebno sobico, kjer je lahko nemoten od tržke družbe srkal vinski sok in si mazal grlo s petelinovo pečenko.

Večno izgubo Bunduševga repa je pa nadomestil s prstom in brundanjem po plotnih plankah, kakor poroča tržko ustno izročilo, tako-le: Johancina krčma je bila od doktorjevega stana oddaljena le za dober streljaj kar naravnost naprej po cesti in na desno. Kadar se je g. Tone izmotal iz nove gostilne v bolj pozni nočni uri na prosto, je krenil na levo do plota. Položil je kazalec svoje desnice na planke in potegnil pri vsakem koraku s prstom po plankah plota, da se je slišalo v temi in noči na pol pritajeno

brundanje, kakor če brusijo nagajivi fantalini s palico po plotu. S prstom in brundanjem po plankah je nadaljeval svoj nočni povratek prav do svojega stanovanja, kjer je nehal plot in je lahko odprl vrata. Prst in planke so mu bile sedaj po usodni izgubi pasjega repa isto kot nekaj vedno trezna Bunduševa — košata mefla.

Da se razumemo na kratko, samotar Tone tudi po Bunduševi smrti ni nič pogrešal v rogovih temi palice ali svetilke. Naš čudak je bil s svojo novo in dokaj enostavno iznajdbo še dokaj na dobičku, ker njegov kazalec in mrtve planke so mu bile brezplačni nočni kašipet, med tem, ko je rajni doktorjev Bunduš porabil in potrošil iz Tonetovega žepa marsikaj za svoj požrešni pasji zob in želodec.

Tržki doktorjevo samotarstvo zavidni rodoljubi so prav kmalu iztaknili Tonetovo novo nočno palico in svetilko, ki sta bili na pol živi in na pol mrtvi, a prav po ceni — da, brezplačni. Ugibalo se je marsikaj med nagajivimi popivači po trgu, kako iztrgati pred lahkoživo človeško družbo osovraženemu lečniku to njegovo novo iznajdbo varnega in sigurnega nočnega spremstva, kašipota in gotovega cilja.

Dr. Tone Brložnik, ki niti slutil ni, da mu za vidajo njegovi nasprotniki lastno in leseno ponočno spremstvo, je nastavlil neko noč prav židane volje ta svoj kazalec na planke, da bi si zaigral na plotu svojo navadno uspalnico. Brusil in brusil je od planke do planke, a ni bilo nobenega glasu . . . prst je polzel mesto po sicer trdem, a pritajeno slišno odmevajočemu lesu — po opolzko mehki in gladki tvarini. G. doktor je prenehal s vlakom prsta, postal in da se uveri, kaj mu pravzaprav onemogočuje vsakonočno muziko. Potegnil je s celo roko po plankah, ostalo je mu v rokah nekaj mehkega . . . prepričan je bil, da so mu namazali fantalinski ponočnjaki plot z nesnago. Pri svitu žigice je dognal, da pobalinska nagajivost ni bila sicer nič kaj ostudnega, pač pa prav črno navadni kolomaz.

Pri pogledu na to pošarsko nagajivost je v g.

doktorju zavrela kri, potresel je nedolžni plot, da je kar zaječal v noč . . . se zaklenil v svoj stan in bil prepričan, da ta od raja sem otrovani človeški rod preganja vse one žrtve, ki so se odrekle družbi, ko so spoznale njeno večkratno podlost in njen prezirljivi pošmeš napram udarcem usode.

Po trgu je seve zašušljalo drugo jutro posmeh na doktorjev račun, ki je baje klel kot Ličan ob plotu in si umival celo noč roko v jezi nad tržani, ko mu niso privoščili niti živega spremstva pasjega repa — niti opornih plank lesenega plota.

Od onega večera, ko si je umazal g. Tone roko na plankah, ga ni bilo več v krčmo k Johanci, ki je bila polna izbruha upravičene jeze na vse one, ki so jej odpodili s surovo nagajivostjo stalnega gosta. G. dr. Tone je vstrajal nekaj dni pri svojem sklepu, da se bo odslej še bolj ogibal tržanov, kot je to praktičar dosedaj.

Minulo je za tem nekaj dni, nikdo že ni v trgu več govoril o doktorjevih plankah. Tržko radovednost so zopet dregnili v živo zidarji, ki so se pojavili nekega jutra krog lečnikove hiše. Začeli so razbijati, razdirati in razmetavati zid pri obeh vratih, ki so vodila s ceste in dvorišča v Brložnikov stan. Vsi tržani so bili pri pogledu na to delo uverjeni: Naš doktor se bo dal sedaj ne samo zakleniti, ampak celo zazidati, da mu ne bo mogel nikdo kaliti njegovega zagriženega in za vse življenje vtelesenega samotarstva. Pri doktorju se je razdiralo in prezidavalo, da ni mogel nikdo skozi duri ven, je še manj pa notri. Se le po dveh dneh so pristavili zidarji iz dvorišča v prvo nadstropje iz desk zbiti mostovž, po katerem se je lahko prav oprezno šlo v gornje prostore doktorjevega stanovanja. Sam dr. Brložnik je pristopical po tem mostovžu iz svojega brloga in nadziral iz dvorišča popravilo in preosnovo svojega stana. Pri pogledu na samotarskega lečnika so bili uverjeni tržani, da padar je še pri življenju, še mu bomo lahko ponagajali tudi v njegovi od vseh strani zazidani samotarsko čudaški trdnjavi. (Konec prihodnjic.)

tugi* tako strašno mučene; ker jim je manjkalo izobrazbe, zlasti pa, ker niso imeli pojma o telovadbi.

3. Fantje vkup!

Najlepša in najpopolnejša organizacija za katoliško našo mladino je Orel. Zlata knjiga pravi: Orel je organizacija poštene krščanske mladine, ki ima namen, vso slovensko mladino, ki krščanske misli in se po krščanskih načelih hoče ravnati tudi v življenju, združiti v eno samo četo.

V ta namen ustanavlja po vsem Slovenskem, v vsakem tudi najmanjšem kraju, kjer je le mogoče, telovadne odseke. Po teh odsekih skrbi za redno telovadbo, obenem pa za duševno izobraževanje članev!

Torej vso slovensko mladino hoče združiti Orel v eni organizaciji. Izvzeti so le tisti, ki so izgubili svojo vero, ki nimajo smisla za poštenost in za čednost, kakor pijanost, javni pohujšljivi in zapeljivi, ponošnjaki, tatevi, goljufi, nedostopni baharji, boljševiki, liberalci, nasprotniki cerkve, hujskači, nemškutarji, in kar je še podobne golazni, ki uničuje razvoj našega naroda. Orel vabi pod svojo okrilje vso mladino, ki hoče po krščanskih načelih živeti! Dandanes jih je še mnogo, ki so kristjani po besedi, a javno si ne upajo tega pokazati, zato si tudi ne upajo pristopiti k takim organizacijam, ki ima v svojem programu besedico „krščansko“. Če nočemo biti kristjani samo na papirju, moramo pokazati in moč svojega prepričanja ravno v krščanskih organizacijah, torej mladineži zlasti pri Orlu. Kdor ni organiziran, ne šteje nič, ne velja nič za narod, je le privesek, ki živi na škodo naroda, kakor kljuda ali coklja, ki ovira narod v razvoju. Zlata knjiga pravi nadalje: „V ta namen ustanavlja Orel v vsakemu, tudi najmanjšem kraju telovadne odseke“. Telovadba! Vem da si vsak fant na tihem želi, da bi bil močan, spreten in uren. Menda se še ni nobeden hvalil s svojo nerodnostjo in neokretnostjo! Kolikokrat so se že fantje med seboj skušali, kdo bo svojega nasprotnika vrgel na tla. Kakšno veselje in kak ponos, če navidezno šibek mladenič podere hrusta, ki si je domišljeval, da mu ni nihče kos! V vsaki okolici se govori o tem ali onem, da je najmočnejši. Najljubša zabava mož in mladeničev je taka, kjer morajo pokazati svoje telesno spretnost. Dostikrat še najdemo pri starejših možeh nenavadno telesno izurjenost in moč, tako, da se mlajši čudijo. Telovadba pri Orlu ima namen, povzdigniti telesno spretnost in moč, naše mladine do one višine, ki jo zahtevajo nove razmere od našega naroda. Če se hočemo uveljaviti kot izobražene, moramo tudi na zunaj znati nastopiti kot taki s primerno lahkoto in popolno samozavestjo. Fant, ki ni nikdar bil nikjer, ki ni bil pri vojaki, ne v telovadnici, kaže s svojim boječim, negotovim in plahim vedenjem da je sin suženjskega naroda, ne pa prostega. Da se

tega suženjstva odrešimo, k temu naj pripomore Orel, ki se mora ustanoviti v vsakem, tudi najmanjšem slovenskem kraju.

Naši fantje so včasih nevoljni, češ: „Zakaj bi nam vedno kdo prigovarjal in nam silil v organizacije. Sem že dovolj sveta videl, že sam vem, kaj mi je storiti“. Drugi zopet se zadovoljijo s tem, da delajo cele dni doma, v nedeljo pa si privoščijo potrebne počitke, včasih seveda tudi primerne zabave v gostilni ali na plesišču. Kdor je doslej pazno prečital tu navedene misli, bo hitro spoznal, kako napačno ravnajo taki zaslepljeni.

4. Saj ni tako težko!

Poglejmo, kako se ustanovi telovadni odsek Orel na deželi, recimo v kakšni hribovski fari, kjer še ni dozdal nihče misliti na kaj takega. V vsaki slovenski občini je gotovo vsaj osem do deset fantov, ki uživajo med ljudmi ugled, da so pošteni. Vemo, da jih je že tudi mnogo takih, ki so že sodelovali pri kakšni igri, oziroma, ki pomagajo pri cerkvenem ali društvenem petju. Ti fantje se med seboj pomenijo glede ustanovitve telovadnega odseka. Najmanj eden izmed njih se mora odločiti, da obišče kak telovadni tečaj, ki se prirejuje v ta namen bodisi v Mariboru ali Ljubljani ali kje drugje. Ko si prilasti temeljne pojme o redovnih in primernih prostih vajah, se skliče doma zbor bralnega društva, na katerem se izvolijo odborniki novega telovadnega odseka, obenem pa tudi vadiateljski zbor. Po navodilih, ki jih je slišal novi načelnik na tečaju, se potem vodi odsek. Nekateri fantje se bojijo kakšnih stroškov, ki bi jih imeli če pristopijo k Orlu. Ta strah je popolnoma prazen, ker se v sedanjih razmerah ne more misliti na nabavo kake drage telovadne obleke, ampak se telovadi v navadni obleki. Da pa ima odsek svojo blagajno, v katero vlagajo člani mesečne prispevke, zraven pa tudi zneske, ki jih blagajničar nabere pri podpornih članih, temu ne more ugovarjati nihče.

Tu in tam se najdejo župniki, oziroma kaplani, ki navdušujejo fante za Orla. Mlajša duhovščina je večinoma vnetja za to idejo. Vendar pa fantje, ne morete čakati, da bi vas duhovnik začel opominjati k tej organizaciji. Kar vas je dobrih, se takoj pogovorite sami o celi zadevi, stopite v zvezo z dotičnim okrogem Orla, ter se ravnajte po danih navodilih. Kjer je kaj zavednih in prav slovensko mislečih fantov, tam bo gotovo Orel procvital in dosegel svoj namen. Kjer pa ni več mladeničev, ki bi bili vneti za vero, dom in kralja, tam pa se razširja ideja modernega prostovoljnega militarizma, ki je utelešena v sokolski organizaciji.

Slovenska mladina na dan! Naročite si vsi imenitno „Zlato knjigo“, in tudi vaše glasilo „Mladost“! Potem pa po danih načelih naprej, dalje in dalje, višje in višje!

prila v San Remu (letovišče tik ob francoski meji pri morju).

Francija.

Francoski državni zbor je sklenil resolutijo, v kateri stavi zahtevo, da mora Nemčija izpolniti mirovne pogoje.

Nemčija.

V Nemčiji po zadnji prekuciji, katero je povzročilo vojaštvo, še sedaj nista vpostavljeni mir in red. Vojaško monarhistična vlada se sicer ni mogla držati, morala je pobegniti, a tudi stari socijalistični vladi je odklenalo po tem vojaškem puču. Močno gibanje nemških komunistov je prisililo staro vlado, da je podala ostavko. Prišla je na površje zopet nova vlada, ki nagiblje k zblizanju s socijalisti.

Kljub dejstvu, da je zavlada v Nemčiji zopet nova vlada, je še vendar vojaški položaj dokaj zamotan. Komunistični boji, ki so izbruhnili v Nemčiji po vseh večjih industrijskih mestih na Westfalskem in ob Renu, kjer so največje nemške tovarne, se še vedno nadaljujejo, ker so dosegle nemške rdeče čete moč 50.000 mož, ki zmagujejo povsod. Te komunistične rdeče čete so porazile socijaliste, ki so morali pobegniti v druge države na Francosko in Angleško. Vladni Nemci so sicer hoteli vdušiti to svojo lastno komunistično vojno silo s stotisočero armado a so se uprli tej vladni nakani Angleži in Francozi, ki bi najrajši sami s svojo vojno močjo zatrli komunistične upore po nemških veleindustrijskih mestih.

Avstrija.

Minule dni se je vršil na Dunaju katoliški shod, kateremu je predsedoval grof Fran Walterskirchen, ki je slavil v svojem govoru Habsburžane kot nedolžne žrtve. Shod je bil dobro obiskan.

Po celi Avstriji vlada silno pomanjkanje živeža. Posebno Dunaju preti nevarnost, da ostane čez praznike brez moka. Avstrijci beračijo povsod po svetu za živež, a nikdo se jih noče usmiliti, ker nimajo ne denarja, a še manj kredita.

V Gradcu so imeli zadnje dni precej hude delavske nemire, radi pomanjkanja živeža. Demonstrirajoče delavstvo je napadlo člane graške vlade in

zahtevalo pri obhodih sovjetske republike po rusko boljševiškem receptu.

Madžarska.

Po sklepu madžarske narodne skupščine boče žigosali tudi na Ogrskem bankovec.

Rusija.

Razna poročila nam javljajo o napadu ruskih boljševikov na Poljake. Napadi boljševikov so bili baje zelo ljuti a so bili odbiti od Poljakov. Boljševiki so imeli veliko žrtv in izgubili so velike vojne materijala.

Boljševiška Rusija se pripravlja na oboroženi napad na Finsko proti kateri že zbira čete.

Turčija.

Kakor smo že poročali, so začeli Turki v zadnjem času resne boje proti vsem zavezniškim četam, ki se nahajajo na njihovem ozemlju. Presneto močno so nakurili Italijane. Vsled teh turških napadov je zagrozila Turčiji ententa in osobito je Turke postrašil Wilson, ki zahteva, da morajo Turki iz Carigrada. Teh protinastopov se je zbal Turčija in prenehala z napadi. Zaščitniki nedeljivosti Turčije so še Francozi, ker se poteguje francoski ministrski predsednik, da ostanejo Turki še nadalje v Carigradu.

Amerika.

Amerikanski senat je odklonil podpis Versailleske mirovne pogodbe. (Mir med Nemčijo in zavezniki). Nemško časopisje sporoča, da bo ta senat odklonil tudi saintgermainski mir. (Med entento in Avstrijo). Potem takem ne bo odobrila Amerika sploh nobene od mirovne pogodbe, ki so bile sklenjene v Parizu.

Kmetska Zveza. Naznanila.

Shod zaupnikov Vseslovenske Ljudske stranke v Ljubljani dne 7. aprila se vrši ob pol 10. uri dopoldne v veliki dvorani hotela „Union“. Kdor ne bo imel izkaznice, oziroma vabila, naj se obrne na dan zborovanja v Ljubljani pred vhodom v dvorano na našega tajnika Žebota, ki bo preskrbel zaupnikom legitimacije. Dne 7. aprila popoldne ob 4. uri je občni zbor Jugoslovanske Kmetske zveze v veliki dvorani „Uniona“. Poročala bosta predsednik naše Kmetske zveze minister Roškar in poverjenik Jan. — Tajništvo Slovenske Kmetske zveze v Mariboru.

Loče pri Konjicah. Na belo nedeljo, dne 14. aprila po rani božji službi, t. j. ob pol 8. uri se vrši pri nas shod pristašev Slov. Kmetske zveze. Govorita dva znana govornika: en kmet in en zastopnik Kmetske zveze iz Maribora. Vabimo na shod vse domačine, moške in ženske, ter tudi sosede.

Poročila.

Fram. V nedeljo, dne 28. marca je pri nas zborovala Slov. Kmetska zveza. Po rani božji službi smo se zbrali v Aninem dvoru, da zopet posvedočimo, da je naša župnija po ogromni večini v taboru naše stranke. Prvem zborovanju je predsedoval Matevž Koren, župan iz Morja. O političnem položaju in o strankarskem razvoju je govoril urednik Zebot iz Maribora. Govorila sta še župan Cernej in župnik Kropivšek. Zborovanje se je na splošno željo nadaljevalo še po pozni službi božji. Temu zborovanju je predsedoval posestnik Fregl. Franska župnija bo kljub strastni nasprotni agitaciji obdržala svoje pošteno krščansko-slovensko lice.

Sv. Anton v Slov. gor. Shod Slovenske Kmetske zveze dne 2. marca se je izvršil nad pričakovanje lepo. Dvorana Altove gostilne je bila nabito polna najboljših mož in mladeničev cele župnije. Predsedoval je shodu kmet Jakob Rojs. O položaju in o programu Kmetske zveze je govoril urednik Zebot. Zborovalci so sprejeli več resolucij. Slovenjgoriško ljudstvo je izreklo popolno zaupanje Jugoslov. klubu. dr. Korošcu in poljedelskemu ministru, rojaku Ivanu Roškar.

Kapela pri Radgoni. Zadnje nedeljo, 28. marca po rani sv. maši se je vršil pri nas lepo obiskan shod Kmetske zveze. Govoril je g. Krajnc. Zborovalci so z veseljem pozdravili poročilo, da se po posredovanju Kmetske zveze nakaže moka, koruza in sol raznim krajem, zlasti tam, kjer je veliko pomanjkanje živil. Ravnotako so se razveselili, da sedanja deželna vlada skliče 8. aprila posebno posvetovanje o perečih gospodarskih vprašanjih, zlasti o tem, kako omejiti draginjo.

Ptujska gora. Shod Kmetske zveze za praznik Marijinega oznanjenja, 25. marca, je bil zelo lepo obiskan. Govornik Krajnc je govoril o političnem položaju. Po shodu je imel krajevni odbor prav zanimivo sejo.

Makole. Na praznik Marijinega oznanjenja po večernicah smo se v nepričakovano velikem šte-

Politični ogled.

Jugoslavija.

Zadnje seje Narodnega predstavništva v Beogradu so bile oster protest naše vlade proti kričnim zahtevam Italijanov glede jadranskega vprašanja. Prve tozadevne seje so se udeležile vse parlamentarne skupine, le demokrati (liberalci) in socialisti ne. Druge protestne seje Narodnega predstavništva proti itanjanskim zahtevam ob Jadranu so se udeležili tudi demokrati po svojem odposlancu Pesiču. Na teh protestnih sejah so govorili pred parlamentom namestnik ministra zunanjih zadev dr. Spalajković, minister Trifković in nekateri poslanci.

Naš finančni minister dr. Janković je razkril pred parlamentom nekaj dejstev o izvozu prejšnje vlade v tujino. Finančni minister je dokazal, da je oškodovala prejšnja vlada državo za celih 15 milijonov dinarjev, ker je izvažala v tujino razno blago brez carine. Ta brezcarinski izvoz imajo na vesti prejšnji minister trgovine, prehrane in celo g. Kristan je izdal naredbe, da se je propuščalo razno blago brez carine.

Naše Narodno predstavništvo je sedaj odgodeno do 19. aprila.

Po Hrvatskem in Slavoniji se še vedno vršijo občinske volitve. Povsod prodira in sijajno zmaga Hrvatska ljudska stranka (Kmetska zveza). Ljudska stranka ne dobiva znatne večine samo po deželi, ampak tudi v večjih krajih in po mestih. Pri občinskih volitvah po mestih dobivajo poleg Ljudske stranke veliko mandatov tudi komunisti. Demokrati (liberalci) pa propadajo povsod.

Italija.

Po odhodu francoskih čet iz Skadra, so zasedli mesto protipostavno Italijani, ki so se utaborili na škaderskem gradu z močno artilerijo, katero so namerili na mesto.

Mirovna konferenca se bo sestala po dogovoru načelnikov zavezniških vlad 10. ali 11. a-

vilu zbrali v Narodni dvorani k shodu Kmetске zveze. Govornik Krajno nam je v glavnih črtah podal program Kmetске zveze, zlasti z gospodarske strani. Zopet se pokazali Makolčani, da so pravi učenci in gojenci rajnega v. g. župnika, ki jih je vzgajal za krščanska načela 37 let!

Sv. Ema pri Pristavi. Pri nas se je vršil shod Kmetске zveze. Prostor pred cerkvijo je bil nabit s poln dobrih mož in fantov, žen in deklek. Govoril je naš neumorno delavni in neustrašni rojak dr. Anton Ogrizek iz Celja. Pojasnjeval je težavni položaj današnje draginje in kritičnih časov. Prišlo je pa tudi nekaj nepovabljenih samostojnih razglašev in prepepečev iz sosednje žare z nekaterimi zapeljanimi domačimi fanti. Oboroženi so bili s palicami in s kamenjem. Prišli so bili kakor kakšni konjski mešetarji. Pa naši reditelji so s pomočjo dobrih mož preprečili napad. Pri Sv. Emi se je pokazala olika poprej nemčurjskih in sedaj samostojnih jastrebov. Vrli Sentemčari ne dajejo se zapeljati tem hujskačem, ki samo rovarijo in delajo nered v naši lastni jugoslovanski državi. Verjamite našim katoliško mislečim kmetiskim voditeljem. Ceravno prirejajo samostojne svoje shode, pa vendar ljudstvo ne verjame njihovim farsbarjam in zvijačnim nakanam. Saj se poznamo po barvi. Mi pa gremo pod zastavo Kmetске zveze naprej, kot gospodarji na lastni zemlji v državi jugoslovanski.

Za Kmetsko zvezo je poslal krajevni odbor v St. Jerneju pri Ločah 150 K.

Izjava. Spodaj podpisani preključemo svoje podpise za stranko „Samostojne“. Dotični agitator je podpise od nas izsilil, ozir. nas sam podpisal. Bili smo o vsem tem nepačljivo poučeni. Zatorej izjavljamo, da o vsem tem neveljavni, očenemo po izjavi samo Slov. Kmetски zvezi, katera bodi naš ponos celi župniji Sv. Petra niže Maribora. — Jožef Strohmeier, viničar, vodole; Karol Skof, viničar, Vodole; Alojz Purčaj, posestnik, Malečnik; Ivan Letnik, viničar, Vodole; Simon Derlič, viničar, Malečnik; Marija Pezdicek, posestnica, Malečnik; Janez Pezdicek; Frane Pezdicek; Andrej Pezdicek. Ivan Straus, Simon Kelbič, piše.

Navedila.

Zaupnikom in delegatom. Ki se udeležujejo zborovanja Jugoslovanske Kmetске zveze in Vseslovenske Ljudske stranke naznanjamo, da jim naj stroške za vožnjo v Ljubljano in nazaj pokrijejo po možnosti krajevne in okrajne organizacije naše stranke. Za tiste, ki se iz Stajerske, Prekmurja in iz Meziške doline udeležujejo shoda delegatov dne 6. aprila, je najbolj prikladen osebni vlak, ki vozi v torek jutraj ob 3. uri iz Maribora in ob 5. uri iz Celja. Onim pa, ki se udeležijo le glavne skupščine naše stranke v sredo dne 7. aprila, pa je najbolj prikladen vlak v torek popoldne ob pol 5. uri iz Maribora ali ob 6. uri iz Celja. Krajevne odbore opozarjamo, da je za vse določene zaupnike in delegate obvezno, da se udeležijo zborovanj v Ljubljani.

Ob velikonočnih praznikih, ko obiskujete svoje prijatelje in sorodnike, agitirajte za nove naročnike „Slov. Gospodarja“. Stojimo pred zelo važnimi državnoborskiimi volitvami. Radi tega mora „Slov. Gospodar“ v vsako slovensko hišo. V veselih družbah pa se spominjajte volilnega sklada Kmetске zveze!

Domača politika.

Zagrizen „Stajercijanec“ vodja — „Samostojne“. Iz Ptujja se nam poroča: V dobi, ko je še rajni urednik „Stajercija“ Linhart prirejal shode po ptujski poklici, je predsedoval vsem iz shodom nek Guštav Pen, posestnik brez posestva iz Jurovec. Moč je bil strasten nemškutar in zak let sovražnik Slovencev. Bil je povsod, kjer ga ni bilo treba in povsod je imel prvo besedo. Ta možakar se je pa sedaj prelevil v glavne agente in voditelje „Samostojne“ za Ptuj in okolico. Zopet nov dokaz, da so si stajercijanci, liberalci, razni demokrati ter samostojneži v bratskem objemu;

Glasilo samostojnih leta 1914. Samostojneži so se že začetkom leta 1914 poskušali vgnezditi med naše kmetско ljudstvo. V učiteljski tiskarni so začeli izdajati „neodvisen gospodarsko politični tednik“ „Naš glas“. 19. decembra 1913 so imeli „Neodvisniki“ z dežele zaupno posvetovanje v Ljubljani. Sklenili so organizirati vse nasprotnike Slov. ljudske stranke v „neodvisno Kmetско stranko.“ — Stara reč: V Samostojno so se tudi že takrat družili vsi nasprotniki Ljudske stranke in Kmetске zveze. Isto je sedaj. Vse eno jim je, ali so bili prej liberalci ali stajercijanci, samo da so proti Kmetски zvezi!

„Hier!“ v pondeljek, dne 29. marca se je v Smarju vršila uvodna obravnava proti onim samostojnim Habjanovim junakom, ki so dne 22. januarja napadli zborovalce in govornike na tečaju Kmetске zveze v Smarju. Ta dan so bili zaslišani obtoženi in del priča. Obravnava se bo nadaljevala obtoženi mesec. Ko je sodnijski sluga pred obravnavo klical samostojne junake v razpravno dvorano, so se večinoma vsi odzvali s pristnim jugoslovanskim „Hier!“

Lažnjivemu dopisniku „Kmetskega lista“ iz Smarja pri Lašah, ki nima drugega posla, ko da o krogu postopa in laže, odgovarjamo na njegov se-

sramni napad na naše fantе sledeče: Laž je, da bi bili fantje, ki so „Srangali“ udje Kat. izobraževalnega društva v Smarju, pač pa jih je bila večina iz samostojne šole. Nedostojnosti, ki jih očitate našim fantom, so zagrešili torej vaši ljudje, ki vam bodo za ta napad v lastnem listu gotovo hvaležni. Da so denar obdržali zase in ga niso, kakor smo mi mislili, poslali ateku Mermolji in botru Drofeniku za „samostojno“ kljuse, izvemo šele iz vašega lista. Če bi tudi dopisnik za svoj trud rad kaj proč dobil, naj pa Sorševoga Matijčka vpraša, pred kom je bežal kakor zajec, da je še gorjačo, svoj samostojni znak, pozabil proč vreči. Tam bo mogoče, dobil kakšen krajcar proč tudi on. Če bi pa tam ničesar ne dobil, naj se oglasi pri našem vrljem Turku iz Stranj, ki mu je tako v želodcu, mu dokaže, da se je on udeležil nočnega napada in ta mu je pripravljen za ta dokaz kupiti dolgoho sivo stvar, ki bo samostojnemu pisarju par.

Laški okraj. Na shodu Samostojne v Laškem so nam obljubovali cele vagone koroze po prav nizki ceni, a ostalo je pri obljubah. Neki gospod ki je kazal veliko gorečnost za Samostojno, je sicer naročil koroze, katero je potem neki gospod trgovec prodal po 6 kron 70 vinarjev, medtem ko je naša zadruga prodajala svojim članom moko po 5 kron 20 vinarjev.

Socijalistično nasilje. Pred kratkim je socijalist že večkrat prigovarjal nekemu vozniku, naj pride k njihovi „verzamlung“. Ko mu voznik vsikdar odločno reče: Ne! — mu socijalist odgovori: „Boš moral! Drugeče pa ne boš smel voziti!“ Ali smo tako daleč, da nam bodo ti rdeči nasilneži komandirali? Hlapci in posli, ki vam socijalisti iztrgavajo težko prisluzene krone, obrnite jim hrbet in pridružite se naši krščanski „Jugoslovanski strokovni zvezi“, ki vas hoče združiti na krščanski podlagi!

Tedenske novice.

Veselo Velikonočje želi uredništvo in upravnistvo „Slovenskega Gospodarja“ vsem naročnikom, dopisnikom in prijateljem lista. Sladko pisanko!

† Zlatomašnik Mihael Lendovšek. V pondeljek dne 22. marca t. l., je za vedno zatisnil svoje trudne oči makolški župnik, zlatomašnik Mihael Lendovšek. V sredo, dne 24. marca, so ga nesli k pogrebu. Spremljalo ga je k zadnjemu počitku 19 duhovnikov in ogromna množica župljanov. Narodil se je leta 1844 v Rogatcu. Bil je najprej kaplan v Konjicah, od 1872 do 1883 je bil na Ptujju, najprej kaplan in obenem veroučitelj na gimnaziji, potem vikar. L. 1883 je nastopil župnijo Makole, ki jo je s čudovito gorečnostjo vodil, dokler ga niso pred dobrim tednom skoro nesli iz cerkve v bolniško posteljo. Za župnijo Makole je rajni gospod storil silno veliko. Kot dušni pastir je širil in utrdil v svoji župniji zlasti rožnensko pobožnost in češčenje presv. Srca. Poleg gorečnosti za povzdigo verskega življenja se je trudil tudi za časn blagor in gospodarsko povzdigo svojih župljanov. Koj v začetku svojega župnikovanja v Makolah je l. 1884 ustanovil posojilnico, ki je ena prvih posojilnic sploh. Premnogo slovenskih kmetij, ne le doma, ampak tudi po sosednjih župnijah, je tako rešil iz nemčursko-liberalnih oduških rok, marsikateri kočar si je postavil svojo hišico s pomočjo Lendovškovih posojilnic. Tega mu ljudstvo ne sme nikoli pozabiti! Do zadnjega je vodil v mladeniško navdušenostjo posojilnico. L. 1900 je ustanovil kmetijsko zadrugo, ki je zlasti manjšim vinogradnikom že čestokrat pripomogla, da so lahko vnovčili svoj pridelek. Blagi pokojni gospod se je že dolgo časa pripravljal na smrt. Že pred skoro enim letom si je dal napraviti mrtvaško rakev, si odbral prostor na pokopališču, kjer hoče počivati. A delal je, delal dokler mu niš odrekle moči popolnoma. Iz cerkve je legel v bolniško posteljo. A še ko je že legel, je hotel napisati še cerkveno oznanilo. Poskusil je, mučil se tri ure, a ni šlo več, roka je omahnila. Vzor delavnosti! Sadovi njegovega 37letnega delovanja se poznajo na makolški župniji, ki si jo je vzgojil v dobro, versko gorečo, pa tudi politično zavedno in odločno katoliško.

† Dr. Avguštin Stegenšek, profesor bogoslovja. Umril je dne 26. marca v Mariboru mož učenjak, mož neumornega dela, blagi duhovnik in mož trpljenja, č. g. dr. A. Stegenšek. S smrtjo rajnega gosp. doktorja je izgubila znanost in prav posebno še lav. škofija nedogledno veliko. Narodil se je rajni gospod dne 7. julija 1875 v Sv. Lenartu nad Laškim. Po izvršeno dovršeni srednji šoli se je vpisal v mariborsko bogoslovje, kjer je bil posvečen v mašnika 1898. Naslednjega leta je bil poslan za dušnega pomočnika v Selnico ob Dravi. Kaplanoval je tukaj le nekaj tednov, ker ga je poslalo škofijstvo v Rim, kjer je študiral krščansko umetnost. Vrnivši se iz Rima, je začel leta 1902 predavati na mariborski bogoslovju cerkveno zgodovino, umetnost in zadnja leta tudi še cerkveno pravo. Njegova nadarjenost in delavnost ste občudovanja vredni. Izdal je znani zgodovinski knjigi „Dekanija Gornjegrajska“ in „Dekanija Konjiška.“ Dopisoval je vedno v razne znanstvene liste. Mudil se je tudi v sv. deželi leta 1913 več tednov. Zadnja leta se je veliko bavil z razlogo sv. Pomanja. Vstled izvanredne delavnosti in medvojne pomanjavanja si je mladi mož nakopal sušico, ki mu je tudi upihnila luč njegovega delavnega življenja še le komaj 45. l. svoje starosti. Rajni gospod je zadnje leto silno veliko trpel vseh boleznih. Dober tedaj pred smrtjo so mu odrezali nogo, a bilo je tudi to sredstvo prapoz-

no. Pogreb rajnega se je vršil v nedeljo, dne 28. marca, vodil ga je iz hiše žalosti v Alojzjevo cerkvo sam prevzvišeni knez in škof v spremstvu mariborske duhovščine in bogoslovcev. O rajnem g. doktorju se bodo pisale še cele knjige, saj tudi njegovo življenje, delo in trpljenje zasluži, da se ga ohrani javnosti in poznejšim rodovom. „Slov. Gospodar“ pa želi rajnemu gospodu večni mir in pokoj in večno življenje brez trpljenja, katerega se je zavžil kot zemljan preobilo.

† Mihael Pribožič, posestnik na Raztozu v rajhenburški župniji, dolgoletni in zvesti naročnik „Slovenskega Gospodarja“, pobožen in katoliški mož, skrben in ljubeznjav oče svojih dobrih otrok, se je dne 12. marca t. l. po lahki in sladki smrti preselil v nebesa.

Mestno gledališče. Z ozirom na naš apel nam javljamo, da se bo vršila na drugi trpljenko ob praznikih „Kristova drama“ ali Kristovo trpljenje ob jako nizkih in sicer dijaških cenah. Najdražji sedež stane 5 K z vstopnico vred. Na ta način se je omogočilo našim revnijem slojem na deželi, da si ogledajo Kristovo življenje, ki ga vidijo v podobah, oživotvorjeno. Torej okoličani na velikonočni pondeljek popoldne vsi v mariborsko mestno gledališče! Apelliramo tudi na č. g. župnike, da objavijo to v cerkvah in ljudstvo tozadavno podučijo.

Poživ. Dne 7. marca t. l. je požar upelnil v Predtrgu pri Radovljici osmero posestnikom hiše, gospodarska poslopja, hleve, skoro vse hišno in gospodarsko opravo, poljedelske stroje, skoro vso obleko, perilo in obuvale, nekaj živine in prašičev. Skode je okoli 750.000 K, zavarovalnina je le malenkostna. Vskled tega požara je prizadetih 9 rodbin z 51 rodbinski člani. Vsi ti so v skrajni bedi, po svoji rodbinski moči si ne morejo pomagati, treba jim je pomoči od drugod. Da se jim olajša beda, razpisujem s tem nabiliranjem malih darov pri vsej sloveniji. Ti darovi se sprejemajo v Ljubljani, pri sloveniji, za notranje zadeve (ravnateljstvo pomožnih uradov) in pri mestnem magistratu, drugod pri vseh okrajnih glavarstvih, pri mestnih magistratih v Celju, Mariboru, Ptujju in pri načelniku pomožnega odbora, županu Ivanu Volant v Predtrgu. Darovi se bodo razglasili v „Ur. Listu“ in odkazali svojemu namenu. — V Ljubljani, dne 25. marca 1920. — Deželna vlada za Slovenijo, poverjenik za notranje zadeve. Remec s. r.

Vlomi in tatvine. V breziškem okraju, osobito v Sromljah, so tatvine in vlomi na dnevnem redu. Skoro ne mine teden, da bi se ne vlezlo v kako vinski klet. Pred dobrim mesecem so vlezli v tatvino v mlili v viničarijo g. dr. Srebreta in odnesli, kar jim je ugajalo; pred 14 dnevi je neki tat pri belem dnevu vlomil v viničarijo celjskega veleposestnika Janiča (letos že drugič), toda viničar ga je zasačil ter mu tako posvetil s svincem, da so ga prenesli v breziško bolnišnico, kjer nepopoljšljivi tat dela načrte za bodoče ofenzive. Pred enim tednom so neznan tatovi vlomili v tukajšnjo trgovino g. Petana in odnesli blagu in živilih za 15.000 K. V Brezicah je sicer nekoliko orožnikov, pa jih tukaj skoro nikdar ne vidi-mo. Naj se vendar proglašajo preki sod za vsakega tatu in roparja, ker ti tudi proglašajo preki sod za tiste, ki jih napadejo. Zob za zob!

Velik požar v Hajdini pri Ptujju. V Skorbi pri Hajdini je izbruhnil velik požar, ki je upelnil 9 hišnih poslopj. Domači in ptujski ognjevesci se preučili, da ni zgorela cela vas. Požar so baje povzročili otroci.

Razne novice.

Državni dolgovi v Jugoslaviji. Belgrajska „Politika“ piše, da znašajo celokupni državni dolgovi Jugoslavije 43.405 milijonov kron. Ti dolgovi so pa večinoma kriti z vojnimi odškodninami, katere so od ente določene za Jugoslavijo.

Izgredi graških komunistov. V četrtek, dne 26. marca, je udrila več tisoč oseb broječa množica delavcev — bili so komunisti — v dvorec in v deželno dvorano, kjer so dejansko napadli več članov dež. vlade, razmetali vse akte in razbili mnogo šip. Vzrok izgredov je draginja in pomanjkanje živil ter dejstvo, da so socijaldemokratski in komunistični voditelji izgubili vaje in postajajo brez moči.

Avstrija zvišala cene za tobak. Avstrija zvišala s 1. aprilom t. l. cene za vse vrste tobaka za 125%. V lanskem letu je trikrat zvišala cene za tobak.

Dunaj brez moke. Dunajski listi pišejo, da ima Dunaj moke še samo za dva dni in nobenega, upanja, da bi mesto dobilo v bližnjih dneh kako večjo množino moke. Na Dunaju pride na vsako osebo na teden 20 dek konjskega mesa, govedina se pa dobi samo od hotapecev in verižnikov in stane 1 kg od 120 do 140 K.

V Črnigori — samo štirje zdravniki! Po zadnjem splošnem ljudskem štetju šteje Črnagora 420.000 prebivalcev, toda ima zavsem komaj štiri zdravnike torej za približno pol milijona ljudi sam. — Štirje zdravniki!

Legar na Poljskem. Po vsej vzhodni Evropi in zlasti na Poljskem, hudo ravsaja legar. Samo na Poljskem je zbolelo na legarju 250.000 oseb.

Angleščina — svetovni posredovalni jezik. Mestna vlada v Stockholmu je vprašala vse evropske

in ameriška vseučilišča za mnenje, kateri jezik bi bil najbolj primeren kot svetovni posredovalni jezik. Dosele je došlo 35 odgovorov; 28 vseučilišč se je izreklo, da bi bila angleščina kot najbolj primeren svetovni posredovalni jezik.

Globočine morja. Kakor imamo na kopnem gore in hribe najraznovrstnejše visočine, tako tudi svetovna morja niso povsod enako globoka. Največjo globočino v Sredozemskem morju najdemo južno od otoka Malta in sicer je tamkaj morje 4400 m globoko. V Atlantskem oceanu najdemo globočine do 6500 m. Dognana je, da je morje v bližini Filipinskih otokov celo 9788 m globoko. Najvišja gora na svetu je Gauri-zankar v Aziji, ki je 8840 m visok, globočina morja prekaša torej visočino najvišje gore na svetu za celih 900 metrov.

Amerika brez alkohola. Vlada Združenih držav Severne Amerike je prepovedala zavzivanje in izdelovanje sleherne alkoholne pijače. Vse ameriške pivovarne so ustavile obrat. Vinogradniki v Kaliforniji, ki so bili na glasu, da so pridelovali vina, bodo delali iz grozdja in sadja raznovrstne soke in brezalkoholne pijače. V nobeni ameriški gostilni ali kavarni ni dobiti niti kapljice alkohola. In pri nas? Čeprav so alkoholne pijače zelo drage, vendar opazujemo žalostno dejstvo, da se krčme polnijo, cerkve pa praznijo!

Pravila za dopisnike.

1. a) Pošlji listu, v s a k o prijetno in neprijetno novice! b) Kar misliš listu sporočiti, stori hitro in odpošlji takoj, dokler je še novo; stvar kmalu zastari in potem ni več zanimiva.

2. Piši k r a t k o, s tem prihraniš dragocen čas urednikom, stavcem in samemu sebi. Bodi ti vodilno geslo: Pazi, kaj se je zgodilo, kje in kako.

3. Piši r a z l o č n o, posebno imena in številke!

4. Ne piši: To se je pripetilo „včeraj“ ali „danes“, ampak katerega dne in meseca!

5. Delaj k r a t k e stavke!

6. Ne piši p r e v e č skupaj, da urednik potem lahko popravi!

7. Ne popravi nikdar kakšnega imena ali številke. Napačno besedo prečrtaj in napiši pravo besedo nad njo, za njo ali na robu!

8. Piši vedno samo na eni strani lista, nikdar ne na obeh! Če je poročilo pisano le na eni strani lista, potem si stavci list lahko razdele med seboj, če pa sta popisani obe strani, more ob istem času staviti spis le en stavec.

9. Kar si spišal, p r e b e r i še, enkrat, predno odpošlješ, gotovo boš vselej še nekaj našel, kar je treba popraviti.

10. Pod vsako poročilo podpiši svoje ime ali z uredništvom dogovorjeno drugo ime ali znamenje. Bodi pri tem brez skrbi, ker uredništvo imen svojih sotrudnikov in dopisnikov ne izda pod nobenim pogojem.

11. Če sam hočeš, da nihče ne bo slutil o tem, kar si poročal, n e g o v o r i o tem, kar si pisal, ker drugače se lahko izdaš sam s kakšno besedo ali opombo.

12. N e b o d i h u d, ako ti urednik kaj črta; vedi, da ve, zakaj je to storil. Ako kako stvar zavrže, ne bodi jezen in mu zaupaj, ker on najbolje pozna položaj in marsikaj zadošča, ako ne pride v list, za njegove informacije. Poročaj kljub temu dalje!

13. P i š i s č r n i l o m! Svinčnikom pisano bi morali tu še posebej prepisovati, predno pride k slaven, zato pa nimamo časa. To je tudi vzrok, da marsikaterih dopisov ne moremo objaviti.

Gospodarstvo.

Vinski davek se letos ne bo pobiral.

Naša stranka je vodila odločen in vztrajen boj zoper vinski davek na Stajerskem. V njenem imenu je poslanec dr. Hohnjec vložil več interpelacij na finančnega ministra, v katerih je dokazal, da vinski davek na Stajerskem temelji na popolnoma nezakoniti podlagi in da je njegovo pobiranje nedopuščno, ter zahteval, naj se pobiranje tega davka opusti. Naš vztrajen napor, ki je vedno hodil po potih zakona ter ni nikdar prekorajčil dovoljenih mej, je dosegel zadovoljiv uspeh. Pretekli teden se je poslanec dr. Hohnjec zopet zglasil na finančnem ministrstvu v Beogradu, kjer je zagovarjal s tam navzočim finančnim delegatom iz Ljubljane dr. Savnikom. Ljubljanski finančni delegat je dr. Hohnjecu izjavil, da letos ne bo več pobiral vinskega davka na Stajerskem.

St. Janž na Drav. polju. Na praznik 25. t. m. se je vršilo pri nas gospodarsko zborovanje, ki je bilo jako dobro obiskano. Govoril je nadrevizor Vlad. Rašanjak, ki je razpravljal o gospodarskem položaju in o delovanju Kmetijske družbe in njenih podružnic. Ustanovila se je Kmetijska podružnica, kateri je pristopilo okrog 20 članov.

St. Lovrenc na Drav. polju. Dne 25. t. m. smo obhajali pri nas prvi gospodarski praznik. Vršil se je občni zbor posojilnice, Strokovne zadruge in Kmetijske podružnice. Iz poročil, katera so podali načelniki teh zadrug je razvidno, da so iste v letu 1919 jako dobro poslovale. Lepe nauke za delo naših zadrug v bodočnosti nam je podal pred. gospod župnik Sagaj. G. nadrevizor Vladimir Pušenjak pa je govoril o gospodarskem položaju ter o Kmetijskih nabavnih in prodajalnih zadrugah ter vabil navzoče, da pristopijo k zadrugi, katera se je ustanovila za cel kraj s sedežem v Ptuj.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Na belo nedeljo, dne 11. aprila 1926 bo pri Sv. Lenartu v Slov. gor. v dvorani gospe Arnuš-Korošec shod čebelarjev in podučen tečaj po rani maši. Predaval bode potovalni učitelj, gospod Ivan Jurančič. Oživila se bode podružnica čebelarskega društva za okraj Sv. Lenart. Vsi ljubitelji te tako važne in plodnosne panoge kmetijstva naj ne zamude prilike vdeležiti se tega podučnega tečaja.

Sv. Anton v Slov. gor. Naša Kmetijska podružnica je imela dne 25. marca občni zbor. Predsednik Rojs in tajnik Jurančič sta poročala o delovanju podružnice. Urednik Zebot je predaval o načrtu, kako bi se dala izrabiti električna sila iz Fale za kmetijstvo v Slov. goricah. — Za delegata Kmetijske podružnice sta bila izvoljena gg. Jurančič in Rojs. Kmetje pristopajte pridno k svoji stanovski organizaciji.

Središče. Na izrednem občnem zboru kmetijske podružnice, ki se je vršil dne 25. sušca, je pri volitvi delegatov zmagala SKZ. Samostojno pobarvani demokrati so dobili od štirih delegatov samo enega, pa še tega po naši milosti. G. načelniku se je sicer „gabilo“ tako milostno sprejeti mandat, ampak je le boljše nekaj, kakor nič. Seveda, ako bi obveljal predlog njegovega pristaša, potem se mu ne bi bilo gabilo! G. Klemenčič si pa naj zapomni, da naši delegati ne potrebujejo od samostojnih modrijanov in propadlih kandidatov nobenih navodil. Krščanska in ljudska misel v Središču lepo napreduje in zmaga!

Smarje pri Jelšah. Dne 25. marca je imela tukajšnja kmetijska podružnica občni zbor, na katerem se je volilo šest delegatov za glavni občni zbor v Ljubljani. Zmagala je z veliko večino lista SKZ. To pa zloglasnemu pretepaču in hotelirju Habjanu ni bilo po volji, ker njegova kompanija ni bila doma, da bi zopet vse razbila in vrgla naše pristaše ven. Odšla je v Pristavo na samostojen shod, večkrat se v pretepanju, General Habjan pa je ostal sam. Ko je spoznal, da s sedmimi svojimi ne doseže nič, je zahteval odločno, da se volitev prestavi na drug dan. Pa ni pomagalo nič. Samostojnih mesarjev se naši ljudje ne ustrašijo več. Habjanu in samostojnim kliče: Vi se odlikujete v surovostih, palicah in nožih, mi pa v olik, pameti in po številu. Od vodstva kmetijske podružnice pa odločno zahtevamo, da nikdar več ne priredi kakega zborovanja ali predavanja v Habjanovih prostorih.

Shodi posavskih kmetov dne 25. sušca 1926 v Zakutu, Dobovi in Krški vasi, na katerih se je govorilo o ustanovitvi sladkorne tovarne v Posavju so se prav dobro obnesli. G. Fran Malasek, strokovni učitelj na Kmetijski šoli na Grmu, je prav poljudno popisoval, kako so bile tudi na Češkem klaverne razmere, predno se je vpeljala sladkorna industrija in kako so si potem s sejanjem sladkorne pese pomagali češki kmetje in kako se je razširilo vsled sladkorne industrije blagostanje po celi deželi. Pojasnjeval je podrobno vse koristi, katera ima kmet vsled sejanja sladkorne pese in iz sladkorne tovarne. Konečno je podučil kmete, kako je ravnati s sladkorno peso. Kmetje so bili g. predlagatelju zelo hvaležni za njegovo predavanje ter so sklenili ne-le, da bodo sami se poprijeli sejanja sladkorne pese, marveč tudi, da bodo svoje sosedje pridobili zato. Mnogi kmetovalci so naročili že letos seme sladkorne pese in si bodo mogli v jeseni napraviti za svoje domače potrebe nadomestek za sladkor — svoj domači sirup. Podučeni in stvarni govor strokovnega učitelja g. Fran Malaseka priobčimo v kratkem ter na željo mnogih kmetov tudi recept, kako se dela iz sladkorne pese sirup.

Oddaja plemenskih bikov pincgavske in simodalske pasme.

Na državne stroške se namerava nabaviti do 50 plemenskih bikov pincgavske in simodalske pasme za tiste okraje, kjer se gojita te dve pasmi in kjer pomanjkuje dobrih plemenjakov. Nakupna cena poldrugo- do dvehletnim bikom bo približno 5000 do 6000 K.

Oddajo bikov bo izvršila Slovenska kmetijska družba, ki jih bo prepustila živinorejcem, živinorejskim in bikorejskim zadrugam ter občinam po znižani ceni, in sicer s popustom ene tretjine nakupne vsote.

Živinorejci, zadruge in občine, ki si žele nabaviti take bike po znižani ceni, se pozivljejo naj takoj najkasneje pa

do 31. marca t. l.

vložijo prošnje, potrjene od tamošnje občine, da je za njih okoliš bik-plemenjak res potreben, pri Slovenski kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg, 2.

istodavno morajo pri tej družbi vložiti lastništvo, da bodo bike res prevzeli, znesek 1500 K.

Ko bike dosepejo v Ljubljano, se prosilci osebno pozovejo, da si vsak sam izbere za plemo istega, ki se mu zdi primeren, podpiše „Zavezno pismo“, da bo bike držal za plemo najmanj dve leti in da bo vodil ločno spuševalni zapisnik. Nato doplača ostali znesek žvetretjinske kupnine in prevzame osebno bika.

Slovenska kmetijska družba.

Za konjerejce. 1. Skočnina za vse državne žrebce je enostavno zvišana na 50 K, začasnji z 26. marcem t. l. 2. Doklade za oskrbo državnih žrebcev se bodo za to leto znatno zvišale. 3. Kmetijski arar plača dve tretjini stroškov za zdravljenje obolelih državnih žrebcev, ki so v osebni oskrbi, eno tretjino pa oskrbnik. — Poveljstvo žrebčarne.

O prebavi in krmljenju prašičev.

Vsak živinorejec stremi za največjim dobičkom in ga poskuša doseči pri izreji živine na različne načine. On gleda v prvi vrsti, da si zbere primerno pasmo, skrbi za dobre hleve, svojo živino pravično oskrbuje ter dobro in kolikor mogoče poceni krmi. Faka živinoreja bo gotovo prinašala nekaj dobička, posebno pa tedaj, ako se preudari živinoreja v sesiransko. Tako se lahko obvarujemo marsikateri škodi, ki je neizogibna, ako je premalo pazljivosti. Ravno isto je tudi pri prašičereji. Ne zadostuje le, ako smo zbrali dobro plemo, poskrbeli za dobre svinjake, ampak prašiči pa napačno ravnamo in jih poleg tega slabo krмимо, brez ozira, da premalo pazimo na pokvarjeno krmo. V praksi je opaziti, da se prašičem ne poklada zadosti krme. Morda radi tega, ker je mogoče primanjkuje; še večkrat pa je opaziti, da so prašiči le zato napačno krmljeni, ker si ne znamo razlagati potrebne množine krmil. Jasno je, da potrebuje mlad pujske v primeri s svojo težo dosti več krme, kakor odrasčen prašič. Mladi pujske rabi redilne snovi za tvorbo mesa, kosti, tolsče in gorkote. Odrasčen plemenski prašič ne raste več v isti meri kot mlad pujske, izvzemši tedaj, ko ga pitamo. Znano je tudi, da se pri pitanju starejših prašičev drugače sestavlja krma, kakor pri vzgoji pujskov, ki se bodo odbrali za pitanje. Navedeni razlogi nas silijo k premišljevanju o načinu prebave in o sestavi snovi, ki so potrebna za vzrejo prašičev.

Vsak, ki se hoče pečati s prašičerejo, mora vedeti, kako prebava prašič in najti snovi, ki so potrebne, da prašič hitro zraste, se odebeli in da vzrejo in pitanje ne pride predrago. Ta nauk je gotovo potreben za onega, ki hoče s prašičerejo mnogo zaslužiti, ne da bi se trčila krmila vsled nezadostne prebave.

Če vprašam gospodinjo, zakaj poklada prašiču tako mokro krmo, dobim odgovor, da je ta način že od nekdaj v navadi, ne da bi sama kaj pomislila, je-li tudi pravilen. No in če hočeš morda razlagati, da bi se krma lahko bolje izrabila potem pri pokladanju, potem pa dobiš odgovor, da prašiči tako najraje jedo. Še manj uspeha pa je, ako priporočaš drug način pokladanja krme. Potrebno se mi torej še zdi, prebavljanje prašičev nekoliko razjasniti z ozirom na željo, ki jo izražajo nekateri živinorejci.

Med pravilne organe prašiča štejemo zobe, katerih ima prašič 44. Torej najpopolnejše zobovje izmed vseh domačih živali. Zakaj pa jih ima prašič? Menda zato, da krmo z njimi drobi in napravi sprejemljivo za želodec. Prašiči pa se po večini krmijo tako, da krmo bolj posebavajo, kakor pa, da bi jo pregrizevali, kar bi bilo mnogo bolje, vode pa menda ni treba pregrizevati, ker jo želodec itak lahko sprejme. Že ta pojav nas uči, da je način mokrega krmljenja zelo napačen z ozirom na dobro prebavljanje redilnih snovi v krmi. Jezik je istotako prebavilni organ. Ta obrača krmo in jo spravlja pod zobe, da se lahko popolnoma zdrobi. Med pregrizevanjem torej jezik sodeluje in meša krmo s slino, ki se prideluje med pregrizevanjem. Bolj ko prašič pregrizuje krmo, več se prideluje slino, ki se meša med krmila, razstaplja škrob in ga spreminja v raztopljive vrste sladkorja. Prašič ima tri pare žlez, ki pridelujejo slino in te izpolnujejo svojo nalogo le tedaj dobro, če se jih dosti draži; to se zgodi med pregrizevanjem. Le slina ima raztopilno moč, ne voda, kakor se to razlaga napačno. Krompirjevega škroba ne topi voda med krmo pomešana, temveč slina, ki ima zato neke vrste ferment v sebi. Ne sme se pa ta pojav napačno razumeti, da bi morda kdo mislil, češ, prašič lahko živi brez vode. Prašič rabi dosti vode za prebavo, za tvorbo prebavnih sokov in končno tudi za pridelovanje slino. Seve mora ta voda napraviti že gotovo pot po živalskem telesu, potem je šele res koristna živalskemu telesu. Pa mislim, da je ta zadeva sedaj dosti jasna: Gre zato, da se prepreči napačno pripravljane krme s svojimi slabimi posledicami. Gotovo, da se starejši prašiči težje navadijo bolj trde krme, ker so že razvajeni.

Treba je torej že mlade pujske vzgajati v tem smislu. Bolj ko prašič krmo pregrizuje, bolj so oslini in pripravni za sprejem v želodec, ki je enostaven in nerazdeljen kot želodec goveje živine. Oddelki želodca pri goveji živini služijo v prvi vrsti le prežvekanju. Prašič pa ne prežvekuje krme, zato se mu naj poklada na tak način, da jo napravi že v gobcu kolikor mogoče pripravljeno za prebavo v želodcu. Še

se tuji zgodi pri pokladanju trde krme, katero prašič med svojim zobovjem lahko temeljito zmelje, ako ni prepovedana. Bolj trda, oziroma suha krma se mora tudi vsled tega mliniti, da lahko smukne po požiralniku v želodec. Slina, pomešana med krmo, draži želodčne stene. Ta pridelujejo razne prebavilne soki in kisline. Kisline in soki nadaljujejo započeto prebavo, na čvrstijo svojo nalogo, jim pridejo na pomoč še razne bakterije. Prebava se po črevih nadaljuje. Skozi ozko črevo, ki vodi od želodca, se vije krmna zmes v tankih plasteh, ta vsebuje še dosti težko prebavnih redilnih snovi, ki so s pomočjo trebušnega soka, žolča in bakterij tudi še prebavijo. Žolč ima tudi nalogo, da nekoliko omili moč solne kisline, da ne more nadalje škodljivo vplivati po črevah. Neprebavljiva zmes se izišči po širokih črevah.

Med prebavo raztopljenih redilnih snovi se po črevih posrkajo od sesalnih naprav in privedejo po določeni poti v krvni tok. Krvni tok vodi redilne snovi skozi pljuča, kjer se združijo s kisikom zraka. Zato morajo imeti prašiči sveži zrak. Sroce pritiska kri na vse dele živalskega telesa. Iz krvi se tvori meso, kosti, tolašča, proizvaja se gorkota in moč. Nepoprabne snovi krvi se po krvnem toku izločijo ali iziščijo skozi kožo, največ pa jih preide po obistih v mehur.

Kratek opis prebavljanja nas uči, da moramo krmnjenju in načinu pripravljanja krme posvečati največjo pozornost. Ni vse eno, kako prašič krmo požre. Hitrejše kot jo požira, manj se drobi in slini in vsled tega slabše prebavi. Ako je krma preveč razredčena z vodo, je hitro požiranje neizogibno in posledica tega je slabše prehrana. Tako se potrafi dosti redilnih snovi v krmi. Krma naj se prašičem poklada najprej v obliki žgancev, zatem se da prašiču piti dosti vode. Tako se bodo najbolj še izrabile redilne snovi vseh krmil. Taka krvna zmes bi se dosegla, ako se kuhan krompir zmečka, pomeša z otrobi, plevami, močnimi krmili in dobro pomešano poklado v obliki žgancev. Žita je pokladati zdrobljena, ne preveč zmlata. Vsa krmila, izvzemši krompirja, se lahko pokladajo surova. Pri tem se prihrani mnogo dela, nakar se je tudi ozirati v današnjem času. Pred vsem pa bi pripravljali, da se spušča prašič na pašo. Prašič je na pašo najbolj zdrav, akoravno vso krmo poje surovo, poleg tega požre tudi dosti škodljivcev, predvsem hroščev, ne da bi bilo opaziti zlih posledic. V mescu majniku so pač prašiči po sadnih vrtovih poberači hroščev. Gospodinj, svetujem Vam, poskusite! O tem prihodnjič kaj več!

Poljski delavci. V Prekmurju se nahaja par tisoč poljskih delavcev, ki so hodili pred vojno na delo po različnih krajih Madžarske. To so v veiki večini dobri, pridni, trezni in zanesljivi delavci. Vsled sedanjih razmer so ti sedaj večinoma brez dela, ker jim je onemogočen prehod čez demarkacijsko črto. Stalno se obračajo za to na državno posredovalnico in prosijo zaposlenja čez poletje, ker jim sicer grozi največja beda. Ker pri nas čez poletje zelo primanjkuje poljskih delavcev, se pozivljejo vsi zemeljski, ki želijo dobiti take delavce, da se takoj pisмено obrnejo na državno posredovalnico za delo v Ljubljani, ter naj javijo koliko delavcev in delav po trebujejo in koliko mesecev bodo zaposleni. Pozivljejo se tudi vsa načelnikstva podružnic, kakor tudi županstva, da javno razglasijo to objavo.

Pluge in brane, kakor tudi druge poljedelske stroje dobavija točno tyrčka Brata Mahler i. drug, Dunaj VI, Dreihufeiseng. 9. Zastop: „Jadran“, trgovska prometna družba z o. z., Maribor, Gosposka ulica 44.

Jareninski Orel priredi na belo nedeljo, dne 11. t. m., ob treh popoldan, veseloigro „Cevljar“; po igri prosta zabava.

Dopisi.

Zerkovec. V nedeljo, dne 28. marca se je vršil pri nas shod Soc. dem. stranke. Ker se je shod vršil kar pred cerkvijo, v šoli je bil prepovedan, so se istega udeležili tudi pristaši Kmetijske zveze. Zborovanje je otvoril Verlič iz Karčevine pri Mariboru, ki se je pečal že z vsemi rečmi, toda obnesla se mu nobena ni, nakar je dal besedo nekemu Slanovecu iz Ljubljane, ki je kar v začetku začel udrihati po klerikalcih in farjih. Da je naletel na hud odpor od naše strani je umevno. Ko ga nek gospod iz Zerkovec zavrne, da sociji nimajo sposobnosti, da bi kmete podučevali in jim zemljišča razdeljevali, je začel vpiti kakor kak pijanec v krčmi, da so mu kar pene letele iz ust. Mi mu seveda nismo ostali dolžni odgovora, in nastalo je vpitje in prerekanje, da se sploh ni dalo več zborovati, nakar smo pristaši Kmetijske zveze odšli, bila nas je večina, ali so ostali še nadalje zborovali in kaj so sklenili, mi še dozdej ni znano. Naj vam še opišem tukajšnje pristaše Soc. dem. stranke. Vodja je seveda učitelj Zemljč, ki je tudi sklicatelj shoda. Videlo nas je več mož, kako se je Zemljč malo pred koncem maše vračal iz gostilne Zupan s pet fanti. On je taisti, ki zastruplja našo mladino in je ljudska proti duhovnikom in kmetom. Hodi z njimi po

krmah, jim kupuje vino, da mu potem kličejo živje. To so namreč fantje pri D. M. v Brezju, naši fantje iz Zrkovec in Dolgoš ga itak ne trpijo. Drug hud agitator je nek Hergenavs, kočar v Pobrežju in tast Zemljčev. Tretji agitator je Stranio, majhen kočar v naši občini. Četrty sodrug je Pulko, staucojč v naši obč. hiši. Seveda je tudi župan Al. Sel! stal zvesto ob strani svojega prvega svetovalca Zemljča.

Bohova pri Hočah. Dne 23. sušca je po kratki bolezni umrl tukajšnji kmet Simon Stupan v visoki starosti 75 let. Rajni je bil versko in narodno zaveden mož ter priden in skrben gospodar. V februarju je še zdrav in šil obhajal zlato poroko. Svetila mu večna luč!

Slov. Bistrica. Pri nas imamo srečo, da imamo človeka, ki si še vedno domišlja, Nemška Avstrija bo raztegnila svoja krila tudi čez Slov. Bistrico. V rokah imamo izjavo Jakoba Supanz, tajnika okrajne bolniške blagajne, ki se doslovno glasi: „Die Slovenen werden keine Rechte haben, weder gerichtliche, noch politische. Die Slovenen werden nicht dürfen auf der Strasse zusammenstehen, auch keine Versammlungen werden sie dürfen abhalten. Sie werden keine Schulen haben und überhaupt gar keine slovenischen Bildungsanstalten, auch das slovenische Pfaffentum wird geknechtet oder reorganisiert. Es wird nur eine Verkehrssprache geben, die deutsche, wir brauchen das Windische nicht.“ Objavljamo le-te stavke brez komentarja. — V Slov. Bistrici se še nahaja tudi človek, ki je leta 1919 ob vpadu koroških Nemcev v Slovenjgradec si veselja mencial roke in izjavil v Gornji Bistrici: „Die Herrlichkeit der Slovenen wird bald aus.“ Priče v Slov. Bistrici na razpolago.

Ljutomer. V Cezanjevcih je umrl 23. t. m. po daljši bolezni Toni Feuš, brat že pok. profesorja bogoslovja g. dr. F. Feuša. Rajni Toni je bil zelo priljubljen radi svoje gostoljubnosti in postrežljivosti. Občina je z njim izgubila zopet dobrega sovaščana — moža poštenjaka. Star je bil 77 let N. v m. p.!

Dobrna. Mermolja je bil tu. Prišel je svoje backe za Veliko noč „farbat.“ Nehote pa je moral opraviti — spoved. Kmetje smo ga tako spovedali, da morda še nikjer ni videl svoje samostojne duše v tako jasni luči. Ne ena beseda ni padla v njegov zagovor, niti od njegovih pristašev ne. Ves obupan se je udal in izustil zadnjo podlost, da se izrablja spovednica v agitacijo proti „Samostojni!“ Takoj nato je domačega g. kaplana pozival, da naj duhovniki stopijo v „Samostojno.“ To se pa zgoditi ne more, ker s tem postanejo „samostojnejši“ — „klerikalci“ in se nima stranka zoper nikogar vojskovati. Ali pa so nad vsemi drugimi sredstvi že obupali in bi radi cerkev zase, češ, da so jo tudi zidali. Mešetarji liberalne stranke in kapitalistov, pri nas ste vse zavozili. Vsaj nekaj kmetov morate imeti pri svojem odboru, ne pa prekupce, hotelirje, čevljarje itd. Kot je Drogenik zapisal v „Kmetijskem listu“ očitno neresnico o shodu 28. dec. 1919, tako je Mermolja v isti vrsti, da je prišel le za Veliko noč „farbat.“ — Tisti kmet, ki mu je najbolj bral kozje molitvice.

St. Ilj pri Velenju. Uljudnost, postrežljivost in prijaznost so lastnosti, ki jih ima vsak pošten slovenski človek, ne moremo pa reči, da bi imel poštni urad v Velenju ravno preveč teh lastnosti. Prišel je na pošto v Velenju invalid iz St. Ilja pri Velenju po svojo borno invalidno odškodnino popoldan ob 3. uri. Poprosil je po slovenski navadi, naj se mu izplača invalidna svotica. Mogočno pa je nastopil g. poštar in rekel, da ne izplača. Invalid je razlagal, da to vendar ni nobena težava za g. poštarja, če mu izplača invalidno podporo, za njega pa težava, če mora drugi dan zopet čez eno uro daleč na pošto po te svoje revne krone in čez eno uro daleč zopet domov. Ta razlaga in to dokazovanje pa mogočnega g. poštarja v Velenju ni ganilo, tudi železna roka invalidova ne, odsvolil je ubogega invalida brez uljudnosti, odpustil ga brez postrežljivosti, obrnil mu hrbet brez prijaznosti. Invalid je zaklical: Gospoda in pa kmetje se niso nikdar glihali, pa se tudi ne bodo! in zapustil je pošto. Klestil je čez eno uro hoda na svoj dom in drugi dan zopet zamudil pol dneva, da je enkrat prišel do svoje podpore. In vse to radi tega, ker poštni urad v Velenju uljudnosti, postrežljivosti ni ma preveč. O kako žalostna je usoda invalidova in kako prijetno je igrali mogočnega gospoda na pošti, kateri ne pozna ne mraza ne vročine in najbrž tudi ni poznal ne vojske ne stradanja, ne trpljenja, ne ran, ne bolečin, razven če jih ima na sreč.

Laški okraj. Tudi v našem okraju so se začele množiti tatvine. Dne 22. sušca so prijeli pri Sv. Miklavžu nad Laškem jednega tacega nepovabljenega gosta na neki zidnici, kjer je prejšnji večer vlomil in se pokrepčal z jabolčnikom. Ta nepovabljeni gost sicer ni Šmiklavčan, vendar pa je lani in letos močno vznemirjal prebivalce ne samo naše župnije ampak tudi sošednih. Dezertacije se je navadil že pod bivšo Avstrijo, ter tudi pozneje v Jugoslaviji ni več služil, ampak živel večinoma od tatinskega posla. Pred tedni je ušel iz kaznilnice ter začel vnovič

svoj rokovnjaški posel. Ob tej priliki opozarjamo vodstva kaznilnic in zaporov, naj vendar bolj pazijo na take ptiče. Obenem opozarjamo tudi slavno orožništvo, naj obrača malo več pozornosti na take elemente. Naše ljudstvo se začudeno vprašuje, kako je to mogoče, da se gospodje orožniki tako malo brigajo za take slučaje ko smo vendar bili vajeni, da so orožniki v bivši Avstriji za najmanjšega lovskega tatu celi alarm.

Sv. Lenart nad Laškem. Umrl je dne 28. t. m. Franc Ojsteršek, kmet v Tevčah — naš zvest pristaš. Rajni je bil vzorem gospodar, miroljuben сосед in nad vse goreč kristjan. O njegovi priljubljenosti je pričal njegov pogreb, katerega se je udeležila obilna množica ljudi. Rajnemu večni mir in pokoj, njegovim domačim da iskreno sožalje.

Sv. Lenart nad Laškem. Za napredek Sentlenarčanov vneti šentrupertski Spilauc hoče v kratkem povabiti k nam velikega preroka samostojnežev Drogenika iz St. Jurja. Utrditi mora svoje ovčice, ker že nekaterim peša vera v Samostojno. Radovedni smo, katera hiša hoče biti počeščena z obiskom tega vsiljivega Drogenika in kateri Sentlenarčani se bodo tu spoznali kot njegovi zvesti učenci. O vsem tem vam bomo ob priliki poročali. Samo to bi tega velikega samostojneža opozorili, da naj ne pozabi svojim poslušalcem povedati, zakaj se tako hitro spreminja, ker je bil še pred kratkim hud stajerčijanec in liberalce; razjasni tudi naj, ali je res, da je med vojsko delal dobre dobičke pri prodajanju moke, sladkorja, usnja itd., ker naši kmetje vojnih dobičkarjev ne marajo. Tudi naj pove svojim poslušalcem, kako je doma vedno goreč prijatelj duhovnikov in pobožnih kristjan. Če pa bi to pozabil povedati, potem pa ga naj na to opozorita naš Posodnjak in Semljak, ki se njegovega obiska posebno veselita. Torej na veselo svidenje v St. Lenartu, vi velik prerok samostojnežev!

Prireditve.

F r a m. Na Jožefovo, dne 19. marca, smo ustanovili telovadni odsek Orel. Pristopilo je takoj že 24 mladencev, kar je pač lep začetek. Fantje, le pogumno naprej, ne plašite se nikogar, strnimo se v nepremagljivo vrsto. Bog živi!

S v. Andraž v Slov. gor. Tukajšnje izobraževalno društvo vprizori na velikonočni ponedeljek popoldne po večernicah v svojem društvenem domu tridejansko igro „Sinovo maščevanje“ s sodelovanjem cenjenega učiteljstva in dijaštva. Nastopijo tudi igralci od Sv. Antona z vprizoritvijo tridejanske šaloigre „Trije tički“ in antonjevski pevski zbor. Na veselo svidenje!

Mala Nedelja. Tukajšnji tamburaški in pevski zbor priredi na belo nedeljo, dne 11. aprila, ob 3. uri popoldne veselico v gostilni Senčar z zanimivimi tamburaškimi in pevskeimi točkami in dve burki „Kapetan in njegov sluga“ in „V ječi.“ V slučaju slabega vremena se veselica preloži na prihodnjo nedeljo.

Š m a r t n o pri Velenju. Na velikonočni ponedeljek, dne 4. aprila, priredi pevski zbor gledališko igro „Krivoprisežnik“ s petjem. K obilni udeležbi se uljudno vabi!

Občni zbor

Spodnještajerske ljudske posojilnice v Mariboru, r. z. z. n. z.

se vrši dne 19. aprila 1920 ob 10. uri predpoldne v uradnih prostorih, Stolna ulica šte. 6.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za leto 1919.
5. Volitev nadzorstva.
6. Volitev treh članov načelstva.
7. Razdelitev čistega dobička.
8. Slučajnosti.

V zmislu § 33 društvenih pravil se vrši v slučaju nesklepnosti eno uro pozneje, t. j. ob 11. uri istotam drugi občni zbor, ki sme sklepati ob vsakem številu navzočih.

520

Načelstvo.

Mala naznanila.

Razna:

Kdo kaj ve

o Jožetu Krevlju od 87. pešpuka 10. maršbataljon, 2. komp., ki je bil ujet leta 1915, mesca julija, naj naznani njegovi materi Neži Krevlj, Komarjave 11, Sevnica ob Savi. 286

Kupi se:

Kupimo prazne vreče. Ponudbe na „Balkan“ trg. šped. in komis. del. družba v Mariboru, 71

2 para volov,

ki so vajeni vožnje v planini kupi MATIJA OBRAH, Maribor, Fischergasse 9. 280

Najvišje cene za 286

ovžjo volno,

oprano in neoprano plača edinole J. OSWALD, Velikovec, Koroške.

HLODE (krlje).

deske, trame, kostanjev les, gogove in oglje iz mehkega in trdega lesa kupi po najvišji ceni vsako množino družba Impex v Ljubljani, Krekov trg 10. 242

Posestvo

se kupi v bližini prometnega kraja kakor Radgone ali Maribora v vinogradi. — Pisma pod „Posestvo“, poštni predal p. Radinci, Štajerske. 301

Kupi se amerik.

podloga za cepljenje ter večje množine starega in novega vina. Ponudbe pod „Vino in podloga“ poštni predal Radinci, Štaj. 300

Proda se:

Prodajam enoandropno hišo s velikim dvoriščem in velikim vrtom (14 strak) na prometni Tržaški cesti v Mariboru. 289

Gramofon se dobro ohranja se proda. Jožef Stuhar, Sv. Tomaž pri Ormožu. 293

Repno seme

večje množine, odda Kmetijska podružnica, Cirkovce pri Pevju.

Stare otroške

obleke se prodajo. Mozartova cesta 46., I. nadstr., vrata 8. 312

Papirnatih topil

in vsakovrstni umetni opoj kakor rakete fontane, šabe, itd se zopet dobe pri ZINAUER & CO., Sv. Jakob v Slov. gor. 285

Krompir

se zamenja za zrnje v Venički gori 6, Sv. Barbara pri Mariboru. 309

Deteljno seme

najboljše kakovosti prodaja Ferdo Kaufman, Maribor, Glavni trg 2 306

Prodalo

se studenčni Pregl, Jarenina. 304

Vozni stolec za bolnike

s dobrim kavčugom, črn častniški plašč, nova salonska sukaja, črne obleke, bluze in rasne moške, ženske in otroške obleke, čevlje, bele čevlje za neveste, klobuke, rokavice, lepa ročna dela, svilnate trake, črne avilnate šipke, Singerjev šivalni stroj, sobna svetilka, veliko pužo, belo ovratno bo, belo otroško postelj, otroške vozničke, lepa ogledala, lepe podobe, veliko mizo, stekleno omaro, posteljo, kuhinjske mize, veliko štelajo za knjige, rasne knjige, romane, nastora in rasno drugo prodaja g. Schmidl, Koroška cesta št. 16, I. nadstr., Maribor. 314

Plošče 216

za brušenje žag, prvovrstne kakovosti prodaja

FRANC SWATY, tovarna za izdelovanje umetnih brusnih kamnov

Maribor, Bismarkstr. 5.

Na debelo! Na drobno!

OBLEKE.

Priproste in najfineše. Točno in solidno delo. Dobro blago. Ceneje kakor kjerkoli, samo pri: ALOJZIJ ARBEITER, Maribor, Dravska ulica 15, (pri starem mostu).

Trapist-sir

prvovrstne kakovosti, prodaja in razpošilja proti poštnemu povzetju. 221

Matija Lah,

Maribor, Glavni trg št. 5

Kobila

se proda. Dolgoše št. 30, Maribor. 310

Vinogradsko po-

sestvo pol ure od Konjice, gospodarska hiša, viničarija, 3 orale vinogradi, sadonosnik, travnik, gozd, skupaj 8 oralov v krasni legi, se takoj proda. Vprašanja na A. Prettnar, trgovec, Konjice. 257

Službe:

Takoj sprejme

mladenič, ki ima veselje do cerkveniške službe in je iste že nekaj vajen. Dobi prosto stanovanje s hrano. Mesečna plača po dogovoru. Zraven se lahko uči orgljanja. Prošnje sprema župni urad Sv. Duh-Loče. 276

Kateri kjučavni-

čar ali kovač bi vzel v uk z vsjo oskrbo 16 let starega pridnega dečka, ki zna slovenski. Naslov: Pernat Franc, južni kolodvor, Grade. 288

Majer

izurjen v živinoreji, gospodarstvu in pašništvu se sprejme pod jako ugodnimi pogoji takoj pri „Pašniški Zadrugi“ v Limbušu za njeno posestvo „Stara glačuta“. Ponudniki se naj zglasijo pri šolskemu vodstvu v Limbušu. 270

Močan učenc

se sprejme pri mizarju v Slovenski ulici št. 33, Maribor. 281

Župnišče

Sv. Andraž pri Velenju sprejme gospodinjajo. 305

Oskrbnik

z večletno prakso želi priti na kakšno večje posestvo. Naslov: Frač Karl, Pala. 308

PRODAJALKA

starejša z daljšimi spričevali, sposobna za voditeljico večje trgovine mešanega blaga na deželi Sp. Štajerske, se sprejme takoj ali pozneje, proti celi oskrbi v hiši in dobri plači, katera se v ponudbi navede. Ponudbe se naj pošljejo pod „Poštena prodajalka“ na upravištvu tega lista. 319

Kuharica

srednje starosti želi službe v kakem župnišču. Naslov: Jvana Ott, Maribor, Kasinegasse št. 6. 317

Učenka

za trgovino se sprejme takoj, hrana in stanovanje preskrbljeno. Kasjak Elise, Bitrica pri Rušah. 298

Iščem Vrtnarja

samega ali oženjenega, z ali brez hrane. Prednost onemu, kateri je vajen tudi poljedelstvu in konj. Spričevala in zahtevne poslati: Gaberje 21, Celje. 299

Učenec iz dobre

hiše, pošten, se sprejme takoj v trgovino s mešanim blagom v Dobovi pri Brezicah ob Savi A. Krotelj, naslednik. 298

POHISTVO

iz trdega in mehkega lesa ima vedno v bogati zalogi trdka:

Združene tovarne in delavnice pohištva v Mariboru
Grajski trg 3. Sprejme naročila za vse mizarске oddelke.

Ponujamo za točno razpošiljanje samo v celih vagonih

98/99 %, izvorno ameriško najboljše kakovosti modro galico (sivi kamen) 224
128/130 %, izvorni ameriški in angleški jedni natron (lužni kamen) 224
99/100 %, sicilijsko

žveplo — žvepleni prah — žveplene palčice nadalje: kolomaze, kolefontij, galun, boraks 80%, osetne kisline, parafin, angleško in italijanske jedernate milo kakor kemične predmete ter sirovine vsake vrste izključno iz prekmorskih prvih rok.

„ORIENT“ kemična industrijska in trgovska delniška družba. CENTRALA: DUNAJ I., Fleischmarkt 1.

Brzjavlj.: „Oriandust“ Dunaj. Lastne podružnice: TRST—GENOVA—BEROLIN—BUDIMPEŠTA.

Proti:

Sladkorni bolezni, bolezni jeter in ledvic, oteklini želodca in čreves, kroničnemu katarju želodca in čreves, žolčnemu kamnu, hemoroidom in boleznim mehurja, putiki in debelosti,

je najboljšo sredstvo naravna zdravilna mineralna voda „Rogaška Slatina“.

Rogaška Slatina

največje in najmodernejšo zdravilišče v Jugoslaviji. — Hydroterapija, elektroterapija, inhalatorij, gimnastika in zdravljenje ::

kopelji z ogljikovo kislino

solne, smrečne, parne, zračne, solne kopelji in kopelji z vročim zrakom.

Vojaška godba (42 mož, med istimi absolvirani konservatoristi). Za vsakovrstne zabave je skrbjeno, kakor v največjih svetovnih zdraviliščih. (Umetniški koncerti, tombole, plesni venčki, gledališke predstave, kino, izleti itd.) ::

Sezija od 1. maja do 15. oktobra. Ravnateljstvo.

Les

kakor hlode, trame, deske, jamski les, drva in stoječe gozdove za posekati kupi in plača po najvišjih dnevnih cenah

REGOVČ & COMP., LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 31. 288

Specialist za ženske bolezni in porodništvo

Dr. Benjamin Ipavic

mногоletni asistent in operater Ljubljanske in Dunajske univerzitetne ženske in porodniške klinike (prof. E. Wertheim) ordinira 11—12, Maribor, Gosp. ulica št. 46.

Apno! iz Zagorja

ravnokar došlo. — V zalogi tudi razni izdelki iz CEMENTA

C. PICKL, MARIBOR, Volksgartenstrasse 27. 241

Išče se zanesljiva dobra

KUHARICA s dolgoletnimi spričevali v trajno službo. Prim. Dr. IVO MATKO, Maribor, Slovenska ulica 4. 291

Mlin

s malim posestvom se vzame v najem ali pa se kupi. Najraje v bližini Slovenjgradca. Ponudbe na Leopolda Kraljnik, mlinar Legen, poš. Slovenjgradec. 229

Zopet

ogromno pošiljatev manufakturne naravnosti iz inozemstva je prejela trtica R. Stermecki v Celju in sicer volne, ocfirja, tiskanih, etamina, batista za ženske obleke, suknja kamgarna in hlačevine za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, klotia, cvilha, robcev, svile in še mnogo raznega drugega blage, katero se prodaje zaradi nakupa v velikanskih množinah po čudovito nizkih cenah. Razen tega vedno velika zaloga lastnega izdelka srajc, predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških fantovskih oblek po zelo nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbir, pristno ročno delo od lastnih čevljarjev. Ilustrovani cenik zastoj! Na debelo samo v I. nadst.

Veletrgovina R. Stermecki, Celje št. 300, Slov.

Okrožni zdravnik

Dr. Kamilo Morocutti

bivši večletni sekundarni zdravnik na kliniki za notranje bolezni, na ženski kliniki in na kirurški kliniki v Gradcu.

Ordinira v Št. v Ilju v Slov. gor. vsaki dan od 8.—12. ure dopoldne. 307

VABILO k rednemu občnemu zboru hranilnice in posojilnice na Polzeli

r. z. z. n. z.

ki se bo vršil v ponedeljek, dne 12. aprila 1920 dopoldne ob 8. uri v uradnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev rač. zaključka za leto 1919.
4. Predlogi in slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedem času ne bil sklepčen, vrši se eno uro pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov.

Zahvala.

Povodom prebriske izgube našega iskreno ljubljenega soproga, očeta, starega očeta, strica, itd.

Simona Štupan

posestnika v Bohovi, izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in blagim sosedom našo najiskrenejšo zahvalo. Zlasti zahvalimo č. g. nadžupnika in dekana Adama Grušovnik, č. gospoda Franca Polak in Jankota Kljun in vsem tistim, kateri so rajnemu iskazali zadnjo ljubav ter ga spremili k večnemu počitku. Končno zahvalimo pevski zbor ter povodjo g. Sterleta za žalostinko ob odprtem grobu. Dragoga rajnega priporočamo v molitev in blag spomin.

Bohova, dne 26. sušca 1920.

Zalujoči ostali.

Marija Mihelič roj. Sonns naznanja v svojem kakor tudi v imenu sorodnikov pretužno vest, da je preminul ljubljani soprogo oz. svak in stric, gospod

Josip Mihelič

veleposestnik, bivši župan, imejitelj zlatega zaslužnega križca ter častni občan trške občine Sv. Lovrenca itd.

kateri je danes 26. marca ob 1. uri popoldne v 82. letu svoje starosti po daljši bolezni, previden s svetimi zakramenti mirno v Gospodu zaspal. Pogreb se je vršil v nedeljo dne 28. marca.

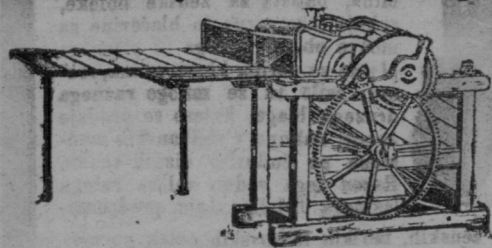
Sv. maše zadušnice za rajnega so se brale v ponedeljek dne 29. marca ob pol 7. uri zjutraj v župni cerkvi Sv. Lovrenca.

Sv. Lovrenca, dne 29. marca 1920. 311

! POZOR!

Vsak previden posestnik, kmetovalec si pre-skrbi že pred rabo poljedelske stroje in orodje

Priporočam, dokler v zalogi k nakupu vitle s prenosom, najboljše vrste mlatilnice, žitne čistilne mline, trijerje ali žitne odbiralnike, sadne mline, preše, reporezn., kosilne stroje, pluge, travniške brane, tehtnice, posebno pa izvrstno pocinkane brzoparilnike v velikosti 50 do 160 litrov. Oskrbim slamoreznične nože. — — Postrežba točna in solidna.

Ivan Hainy, Maribor

Aleksandrova cesta 45 naspr. glav. kolod.

SHS Hmeljarsko društvo za Slovenijo z sedežem v Žalcu.

VABILO k XXXX. redni glavni skupščini

ki se bo vršila v nedeljo, dne 28. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilni g. Roblek-a (dvorana) v Žalcu po sledečem redu:

1. Letno poročilo.
2. Poročilo pregledovalcev računa.
3. Vplačevanje letnine (5 K).
4. Volitev društvenega vodstva.
5. Razgovor o aktualnih hmeljskih zadevah, posebno pa o predprodaji hmelja.
6. Slučajnosti.

302

Hmeljarji! Oklenite se edine vaše organizacije in pridite v prav obilnem številu. V slogi je moč.

Društveno vodstvo.

Raznašalci za naše liste se sprejmejo v Cirilovi tiskarni.

VABILO!

Konzumno društvo za ptujski pol. okraj reg. z. z o. p. v Ptuj

vabi svoje zadruženike na I. redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 11. aprila 1920. ob 10. uri predpopoldne v dvorani „Narodnega doma“ v Ptuj.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje rač. zaključka za l 1919.
3. Odobrenje najetja posojil.
4. Odobrenje pristopa k „Zadružni zvezi“.
5. Slučajnosti.

Opomba: Računski zaključek je zadruženikom v društvenem lokalu na ogled do občnega zбора.

Ptuj, dne 30. marca 1920.

Načelstvo.

VABILO k

občnemu Zboru hranilnice in posojilnice v Kamnici.

kateri se vrši v nedeljo dne 11. aprila 1920 po rani službi božji v prostorih posojilnice.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje rač. zaključka za l. 1918 in 1919
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

K polnoštevilni udeležbi vabi

NACELSTVO.

303

**SPODNJEŠTAJERSKA
LJUDSKA POSOJILNICA**

R. Z. Z. N. Z.

V MARIBORU, STOLNA ULICA 6

Obrestuje hranilne vloge po 3 odstot.

Daje posojila pod ugodnimi pogoji na vknjižbo, po-
:: roštvo in zastavo ::

Pojasnila daje vsak dan od 8. do 12. ure popoldne in od 2. do 5. ure popoldne

Uradne ure vsak dan od 9. do 12. ure

Vabilo na občni zbor

Hranilnice in posojilnice pri Sv. Jurju ob Ščavnici

ki se vrši v nedeljo, 11. aprila t. l. ob 3. uri popoldne v posojilniških prostorih v sledečem

DNEVNIM REDOM:

1. Odobrenje zadnjega zapisnika.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1919.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

ODBOR.

315

Gospodarska Zadruga za Prekmurje, Mursko polje in Slovenske gorice,

R. Z. Z. O. Z.

prodaja: razne manufakture za moške in ženske obleke, vseh vrst špecerije, čevlje, usnje deske, stavbeni les in .. .. poljedelske stroje. .. ..

Kupuje pšenico, žito, kuruzo ajdo, proso, oves, kože vse kmetske pridelke.

Posreduje pri nakupu večjih poljedelskih strojev, kakor parnih mlatilnic in motorjev

Pravico kupovati in prodajati zadrugi imajo samo člani.

Novi člani se sprejemajo v zadrugi pisarni zadruga v Gornji Radgoni in pri vseh podružnicah.

Zadružne trgovine sov: Gornji Radgoni, Murski Soboti, Dolnji Lendavi, Beltincih, na Cankovi, Križevcih, pri Ljutomeru, Radgoni.

VABILO na občni zbor posojilnice pri sv. Lenartu v Slov. gor.

ki se vrši dne 7. maja 1920 ob 2. uri popoldne v zadrugi pisarni.

Dnevni red:

1. Prečitanje zapisnika zadnjega občnega zбора.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računov za leto 1919.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Volitev novega odbornika namesto umrlega Jurija Repa
6. Predlogi in nasveti.

Ako občni zbor dne 7. maja ne bo sklepčen, vrši se v smislu § 35 zadrughnih pravil na istem prostoru in ob isti uri nov občni zbor dne 28. maja 1920, ki bo veljavno sklepal pri vsakem številu navzočih udov.

Načelstvo.

VABILO na občni zbor posojilnice v Makolah

ki se vrši v **četrtak dne 15. aprila ob 2. uri popoldne v posojilniških prostorih s sporedom:**

1. Odobritev računskega zaključka za leto 1919,
2. Volitev načelstva in nadzorstva.
3. Slučajnosti

Ob nesklepčnosti se vrši občni zbor pol ure pozneje ob vsaki udeležbi.

ODBOR.

318

Primarij

Dr. IVO MATKO

V MARIBORU SLOVENSKA ULICA (Burg.) 4.

Telefon št. 369

Telefon št. 369

Ordinira od 12.—pol 1. in od

.. . pol 3.—4. ure. . . .

290

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Ribnici na Pohorju r. z. z n. z.

ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 11. aprila 1920 ob 9. uri dopoldne v posojilniški pisarni.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika v zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1919
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob napovedani uri ne bil sklepčen, se skliče pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki sme sklepati brezpogojno.

V Ribnici na Pohorju, dne 28. marca 1920.

Načelstvo.

313

Dr. Ljudevit Jenko

je otvoril dne 22. marca 1920

V PTUJU, Vseh svetnikov ulica 11 (v hiši dr. Gregoreca)

ZOBOZDRAVNIŠKI in ZOBOTEHNIŠKI ATELJE

292